

Verksamhetsberättelse 2021

Tolk- och översättarinstitutet

Institutionen för svenska och flerspråkighet

Verksamhetsberättelse 2021

Tolk- och översättarinstitutet

Institutionen för svenska och flerspråkighet

Verksamhetsberättelse 2021
Tolk- och översättarinstitutet
Institutionen för svenska och flerspråkighet
Stockholms universitet
tolk.su.se och su.se/svefler

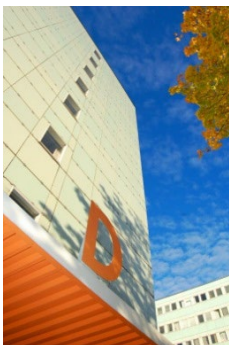
Ansvarig utgivare: föreståndare Jan Pedersen
Redigering: kommunikatör Pia Nordin

Innehåll

1	Tolk- och översättarinstitutet.....	5
1.1	Organisation och uppdrag.....	5
1.1.1	Institutets styrelse.....	5
1.1.2	Institutets personal.....	5
2	Verksamhetsåret i sammanfattning.....	8
2.1	Coronapandemins påverkan.....	8
2.2	Tolkutbildningens expansion.....	8
2.3	Forskningen och forskarutbildningens konsolidering.....	8
2.4	Samverkan och synlighet.....	8
3	Ekonomi.....	9
3.1	Anslag och bidrag.....	9
3.2	Årsbokslut.....	9
3.2.1	TÖI:s medel för forskning och utbildning.....	9
3.2.2	Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning.....	9
4	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	10
4.1	Kursutbud och efterfrågan.....	10
4.2	Översättarutbildningar.....	12
4.3	Tolkutbildningar.....	12
4.4	Utvecklingsarbete.....	14
4.5	Examensarbeten.....	15
4.5.1	Kandidatuppsatser.....	15
4.5.2	Magisteruppsatser, översättning.....	17
4.5.3	Masteruppsatser, översättning.....	17
5	Forskarutbildning.....	18
5.1	Forskarutbildningskurser.....	18
5.2	Pågående avhandlingsarbeten.....	18
5.3	Disputation.....	18
5.4	Extern handledning.....	18
6	Forskning.....	20
6.1	Pågående forskning.....	20
6.2	Externfinansierade forskningsprojekt.....	22
6.3	Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar.....	24
6.4	Internationella utbyten.....	24
6.5	Publikationer.....	25
6.6	Presentationer på vetenskapliga konferenser, workshoppar och seminarier utanför TÖI.....	27
7	Samverkan.....	30
7.1	Samverkan med det omgivande samhället.....	30
7.1.1	Tolkseminariet och tolkarenan.....	31
7.1.2	Skrivarestuga om översättningsvetenskap på Wikipedia.....	31
7.1.3	Bokmässan i Göteborg.....	31
7.1.4	SACO-mässan och Öppet hus.....	31
7.1.5	Samarbete med EU-organisationer.....	32
7.1.6	Samarbete inom CIVIS.....	32
7.2	TÖI i medierna.....	32
8	Förtroendeuppdrag.....	34
8.1	Uppdrag inom Stockholms universitet.....	34
8.2	Deltagande i internationella och nationella nätverk.....	34
8.3	Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag.....	36
8.4	Andra uppdrag.....	37
9	Övrigt.....	39

1 Tolk- och översättarinstitutet

1.1 Organisation och uppdrag

Vi finns på Universitets-
vägen 10 D, plan 5.
Foto: Pia Nordin

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI), som bildades 1986, ingår sedan 2013 i Institutionen för svenska och flerspråkighet som ett institut med en egen styrelse. Stadgarna (som reviderades under 2019) för institutet fastställs av rektor som också utser föreståndare och styrelse för TÖI. Institutet leds av föreståndaren i samarbete med styrelsen, vilka ansvarar för strategisk verksamhetsplanering, budget och uppföljning av verksamheten.

Institutet bedriver forskning och utbildning inom huvudområdet översättningsvetenskap, vilket omfattar såväl översättning som tolkning. Tolkutbildningar i konferenstolkning och teckenspråkstolkning på högskolenivå ges endast av TÖI i Sverige, likaså forskarutbildning i översättningsvetenskap.

För vidare information om TÖI respektive Institutionen för svenska och flerspråkighet hänvisas till våra webbplatser tolk.su.se och su.se/svefler.

1.1.1 Institutets styrelse

TÖI:s styrelse är utsedd för perioden 1 januari 2021–31 december 2023. I enlighet med de 2019-09-26 reviderade stadgarna ska styrelsen:

- stödja och främja verksamheten vid institutet samt fastlägga riktlinjer för hur arbetet ska organiseras,
- besluta i frågor om budget och verksamhetsplanering,
- årligen rapportera om institutets verksamhet till styrelsen för Institutionen för svenska och flerspråkighet,
- avge förslag till institutionsstyrelsen avseende antagning till utbildning på forskarnivå i översättningsvetenskap och,
- avge förslag till institutionsstyrelsen avseende rekrytering av lärare/forskare inom institutets verksamhetsområde.

Ledamöter i styrelsen var under 2021:

- Docent Jan Pedersen, TÖI (ordf.)
- Universitetslektor Magnus Dahnberg, TÖI (vice ordf.)
- Professor Yvonne Lindqvist, TÖI
- Docent Cecilia Schwartz, Romanska och klassiska institutionen
- Universitetslektor Mari Mossberg, Lunds universitet
- Enhetschef Carina Johansson, ordförande i Tolkservicerådet
- Doktorand Aleksandra Adler, TÖI (studeranderepresentant).

Under det gångna året har TÖI:s styrelse sammanträtt fyra gånger. Styrelsen har bl.a. fattat beslut om verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och budget samt tagit del av den ekonomiska uppföljningen av budgeten.

Stadgar för TÖI, mötesprotokoll och verksamhetsberättelse 2020, se:

tolk.se.se > [Om institutet](#) > [Organisation](#)

1.1.2 Institutets personal

Under 2021 hade institutet 36 anställda, varav femton tillsvidareanställda lärare/forskare, elva visstidsanställda lärare och fem doktorander. Därtill tillkommer timplärare. Efter flera år av expansion, är TÖI:s personalstyrka numera i paritet med undervisningsuppdraget.

Till höstterminen trädde en viktig nyrekrytering i kraft. Laura Babcock tillträdde en tjänst som universitetslektor i översättningsvetenskap med inriktning mot tolkning.

I december disputerade Raphael Sannholm.

Cecilia Alvstad inledde en tjänstledighet för att ta upp en tjänst som insituttleder (prefekt) vid Instituttt for språk, litteratur og kultur på Høgskolen i Østfold i Norge tre år. Mats Larsson och Morena Azbel Schmidt gick i pension under året.

Yvonne Lindqvist ersatte Cecilia Alvstad som studierektor för forskarutbildningen fr.o.m. höstterminen. Elisabeth Bladh tog över helt från Mats Larsson som studierektor för översättarutbildningarna (efter att en tid ha delat uppdraget med honom), medan Helena Bani Shoraka fortsatt är studierektor för tolkutbildningarna.

Cecilia Wadensjö tilldelades ett stipendium från Stockholms universitet för en sabbats-termin i Modena i Italien. P.g.a. pandemin fick denna dessvärre dock genomföras på distans.

Föreståndare:	Docent Jan Pedersen
Stf. föreståndare	Universitetslektor Magnus Dahnberg
Professorer:	Cecilia Alvstad Yvonne Lindqvist Cecilia Wadensjö Birgitta Englund Dimitrova, emerita
Docenter:	Elisabeth Bladh Ulf Norberg Jan Pedersen Elisabet Tiselius
Universitetslektorer:	Morena Azbel Schmidt (vikarie) Laura Babcock Helena Bani-Shoraka Magnus Dahnberg Thérèse Eng (vikarie) Elisabeth Geiger Poignant Mats Larsson Elin Svahn (vikarie)
Biträdande lektor	Valérie Alfvén
Postdoktor	Ida Hove Solberg
Adjunkter	Jenny Olsson Malin Tesfazion Catrin Thorin
Adjungerade lärare, visstidsanställda:	Mikaela Räihä Almqvist, konferenstolkning Anna Carlqvist, teckenspråkstolkning Larisa Dubrovina, tolkning Ali Labriz, tolkning Gerd Mattsson, konferenstolkning Björn Olofsson, översättning Linus Olsson, översättning
Doktorander:	Aleksandra Adler Nereida Betancor Sánchez Lova Meister Raphael Sannholm Thomas Thomsen
T/A-personal:	Johan Andersson (vikarie) Morena Azbel Schmidt Karin Bloom (tjänstledig) Kristin Lagersten Löfgren Cathrine Ottosson Jimmy Pettersson (vikarie) Katerina Storm (vikarie) Monique Zwanenburg Widingsjö

Aleksandra Adler¹

Valérie Alfvén⁴

Cecilia Alvstad²

Johan Andersson⁴

Morena Azbel Schmidt⁴

Laura Babcock¹

Helena Bani-Shoraka⁴

Nereida Betancor Sánchez¹

Elisabet Bladh⁴

Karin Bloom¹

Anna Carlqvist⁴

Magnus Dahnberg⁴

Larisa Dubrovina¹

Birgitta Englund Dimitrova¹

Elisabeth Geiger Poignant⁴

Ida Hove Solberg⁴

Ali Labriz⁴

Kristin Lagersten Löfgren⁴

Mats Larsson⁷

Yvonne Lindqvist⁴

Gerd Mattsson

Lova Meister⁷

Ulf Norberg⁸

Björn Olofsson⁶

Jenny Olsson⁶

Linus Olsson⁶

Cathrine Ottosson⁴

Jan Pedersen³

Jimmy Pettersson¹

Raphael Sannholm⁴

Elin Svahn¹

Malin Tesfazion⁴

Thomas Thomsen⁴

Catrin Thorin⁴

Elisabet Tiselius³

Cecilia Wadensjö⁶

Monique Zwaneburg Widingsjö⁶

Foto: ¹Privat, ²Ingmarie Andersson, ³Krzysztof Gurszyński, ⁴Pia Nordin, ⁷Anna Rex, ⁸Zi Segersand

2 Verksamhetsåret i sammanfattning

2.1 Coronapandemins påverkan

Även under 2021 har TÖI, liksom många andra verksamheter, drabbats av covid-19-pandemin. En del medarbetare blev sjuka i olika grad och påverkan på verksamheten kunde ses inom många områden. Liksom under 2020, uppmanades medarbetarna att arbeta på distans, vilket de allra flesta gjorde i stor utsträckning. Forskningen drabbades förhållandevis lindrigt, och som väl är, var flera forskningsfinansiärer förstående och en del projekt fick förlängd tid. Forskarutbytet gick det dock sämre för, när in- och utresor inte längre var möjliga i samma utsträckning som normalt.

Även utbildningen på TÖI påverkades naturligtvis av pandemin, även om inga direkta skillnader i genomströmning eller betyg kunde noteras. Under vårtermin gick nästan samtliga TÖI:s utbildningar – som så många andra – huvudsakligen på distans, med några få undantag, framför allt inom utbildningarna till teckenspråks- och dövblindtolk. Omställningen till distansundervisning fungerade dock huvudsakligen bra. Visserligen kunde en del kurser ges på campus under början av höstterminen, men under andra delen av hösten återgick det mesta till att vara på distans.

2.2 Tolkutbildningens expansion

TÖI är fortfarande centralt drivande i utvecklingen av tolkutbildningar i Sverige, med landets enda konferenstolkutbildning och högskoleutbildning i teckenspråkstolkning. Den mesta utvecklingen har dock de senaste åren varit inom tolkning i offentlig sektor, och 2021 var inget undantag. Vårt samarbete med Lunds universitet utvecklades och från och med 2021 gavs den där i Lunds universitets egen regi, fast med ekonomiskt och visst pedagogiskt stöd från TÖI.

2.3 Forskningen och forskarutbildningens konsolidering

Den plan för att långsiktigt stärka forskningsmiljön i översättningsvetenskap som beslutades 2018 fortsatte under 2021. Postdoktor Ida Hove Solberg avslutade sitt projekt om översättning i Norge under den tyska ockupationen och TÖI:s biträdande lektor, Valérie Alfvén fortsatte sitt pågående forskningsprojekt om översättning av barn- och ungdomslitteratur. Forskningsmiljön inom tolkning stärktes dessutom av anställningen av Laura Babcock, som har en bakgrund i kognitiv neurovetenskap.

Forskarutbildningen konsoliderades genom att en tredje doktorand, Raphael Sannholm, disputerade inom översättningsvetenskap. Tillsammans med de två som disputerade under 2020, innebär det att det fanns ekonomiskt utrymme för att inleda nyrekryteringar av doktorander inför 2022.

2.4 Samverkan och synlighet

Samverkan är centralt i nästan allt TÖI gör. Många lärare på TÖI är aktiva tolkar och översättare (detta gäller samtliga adjungerade lärare och timlärare) och TÖI arbetar mycket för att hålla sig uppdaterat om samhällets behov av tolkar och översättning. TÖI tar också aktiv del i samhällsdebatten (se avsnitt 7.1).

TÖI har länge arbetat aktivt för att få ökad synlighet, dels för institutet, men framför allt för professionerna. Detta skedde under 2021 huvudsakligen genom olika online-evenemang, se avsnitt 7).

3 Ekonomi

3.1 Anslag och bidrag

TÖI tilldelas årligen särskilda medel av regeringen för sitt uppdrag att anordna tolk- och översättarutbildningar. Dessa medel utökades under 2018 för att stötta den nya utbildningen till tolk i offentlig sektor och ökades även under 2019. Under 2020 ägde det sista steget i ökningen av medel rum, vilket förutom fler utbildningsplatser på kurserna i tolkning i offentlig sektor, även innebar finansiering av två doktorandtjänster. Sedan 2013 tilldelas institutet, såsom värdinstitution, också särskilda medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning som TÖI genomför i samarbete med ämnet teckenspråk på Institutionen för lingvistik.

För konferenstolkutbildningen (60 hp), som är mycket undervisningsintensiv och därför mycket kostnadskrävande, har TÖI beviljats ett stödbidrag från Europaparlamentets Generaldirektorat för tolkning och konferenser under läsåret 2021/22.

De nya riktlinjerna för fördelning av forskningsmedel som Humanistiska fakulteten införde från och med 2015 ger numera institutet utökade forskningsmedel i paritet med andra huvudområden.

3.2 Årsbokslut

3.2.1 TÖI:s medel för forskning och utbildning

TÖI:s budget visade på ett ganska stort underskott under 2021 (- 3 333 tkr), om än inte så stort som budgeterat. Underskottet var planerat och avsett att bidra till att förbruka det stora myndighetskapital som TÖI ackumulerat under en följd av år. Att underskottet trots allt inte blev så stort som budgeterat beror framför allt på att coronapandemin bidrog till att driftkostnaderna blev mycket lägre än beräknat. Detta berodde i sin tur på att några konferensresor inte kunde äga rum och att personalkostnaderna blev avsevärt lägre, eftersom mycket få medarbetare fanns på plats.

TÖI har som nämnt ett stort myndighetskapital sedan tidigare år. Vi har under en följd av år försökt komma till rätta med detta genom att satsa mer på forskning och att anställa mer fast personal, vilket gav resultat under 2021. En växlingsplan genomfördes under 2021 då myndighetskapital på 5 mnkr växlad från utbildning till forskning och medel förbrukas i enlighet med denna plan. Dessutom konsoliderar vi lärar-/forskarkåren genom nyanställningar av fler universitetslektorer. Det ackumulerade kapitalet på 10,9 mnkr är som en följd av detta delvis reserverat för forskartjänster. I nuvarande takt kommer dock myndighetskapitalet att vara förbrukat om cirka tre år, varför ytterligare satsningar bör göras med varsamhet.

3.2.2 Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning

För kandidatprogrammet får TÖI respektive Institutionen för lingvistik dels anslagsmedel inom takbeloppet från fakulteten, dels ett extrabidrag per årsstudieplats från regeringen. Extrabidraget ges för de två första åren i programmet men behöver räcka till att finansiera även det tredje året som är undervisningsintensivt vad gäller tolkningsövningar. Här finns en del utnyttjade bidragsmedel. Detta är dock mindre problematiskt, eftersom de ska täcka det tredje ofinansierade året, vilket lär ta dessa medel i anspråk.

4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

4.1 Kursutbud och efterfrågan

Enligt regleringsbrev från regeringen ska Stockholms universitet/Tolk- och översättarinstitutet anordna tolk- och översättarutbildningar samt konferenstolkutbildning vid behov. Dessutom ska TÖI vara värdinstitut för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning. Kurserna och utbildningarna är efterfrågade, söktrycket är på de flesta utbildningar mycket högt och genomströmningen är mycket god.

Tolk- och översättarutbildningar är till sin karaktär undervisningstäta, eftersom det finns ett stort behov av praktiska övningar och mängdträning, vilket är särskilt tydligt på tolkutbildningarna. Det innebär att antagningstalen är relativt sett lågt satta för att säkerställa att undervisningen kan ske i små grupper.

	Registrerade studenter*	
	VT21	HT21
GRUNDNIVÅ		
Program		
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 3		25
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 4	21	
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 5		18
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 6	14	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 3		22
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 4	9	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 5		5
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 6	7	
Fristående kurser, översättning		
Litterär översättning och redaktörsarbete, 15 hp		10
Praktik inom översättning, 7,5 hp		1
Översättning I, 30 hp		22
Översättning II, 30 hp	14	
Översättning III, 30 hp		10
Översättning - kandidatkurs, 30 hp	12	
Översättning i offentlig sektor, målspråk arabiska (50 %), 30 hp	10	8
Översättning i offentlig sektor, målspråk dari (50 %), 30 hp	1	
Översättning i offentlig sektor, målspråk somaliska (50 %), 30 hp		6
Översättning i offentlig sektor, målspråk persiska (50 %), 30 hp	3	1
Inkommande utbytesstudenter		
TTA430 Översättning III, MEÖV Medieöversättning, 7,5 hp		1
TTA430 Översättning III, ÖVIT IT-översättning, 7,5 hp		1
TTA430 Översättning III, ÖVSK Skönlitterär översättning, 7,5 hp		1
Utgående utbytesstudenter		
Utbytesåtagande, utresande, 30 hp		1
Fristående kurser, tolkning		
Pedagogik och didaktik för tolklärare (50 %), 30 hp	3	21
Praktik inom tolkning, 7,5 hp		5
Tolkning i offentlig sektor I, arabiska, 30 hp	19	
Tolkning i offentlig sektor I, dari, 30 hp	2	
Tolkning i offentlig sektor I, somaliska, 30 hp	11	
Tolkning i offentlig sektor I, persiska, 30 hp	7	
Tolkning i offentlig sektor II, arabiska (50 %), 30 hp	15	14

Registrerade studenter*		
	VT21	HT21
Tolkning i offentlig sektor II, dari (50 %), 30 hp	1	2
Tolkning i offentlig sektor II, somaliska (50 %), 30 hp	7	5
Tolkning i offentlig sektor II, persiska (50 %), 30 hp	4	6
Tolkning – Kandidatkurs, 30 hp	1	
Tolkning – Kandidatkurs (50 %), 30 hp	5	18
Inkommande utbytesstudenter		
TTA480 Teoretiska perspektiv i forskning inom tolkning, 7,5 hp		1
Fristående kurser, teckenspråk och tolkning		
Dövblindtolkning I, 5 hp	1	
Handledarutbildning för teckenspråkstolkar, 5 hp	9	
Introduktion till tolkning och tolkningsteori för teckenspråkstolkar, 7,5 hp		1
Praktik som teckenspråkstolk I, 7,5 hp		1
Praktik som teckenspråkstolk III, 7,5 hp		1

AVANCERAD NIVÅ		
Program		
Masterprogram i översättning, termin 1		
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp		9
Skönlitterär översättning, 7,5 hp		4
Översättning och samhälle, 7,5 hp		10
Facköversättning till svenska I, 7,5 hp		4
Masterprogram i översättning, termin 2		
Facköversättning II, 7,5 hp	4	
Projektarbete inom översättning, 7,5 hp	1	
Fackspråk och terminologi, 7,5 hp	4	
Översättning – magisterkurs, 15 hp	1	
Masterprogram i översättning, termin 3		
Samtida översättningsforskning, 7,5 hp		3
Undertextning, 7,5 hp		3
Skönlitterär översättning, 7,5 hp		3
Översättning och ideologi, 7,5 hp		3
Masterprogram i översättning, termin 4		
Översättning – masterkurs, 15 hp	1	
Översättning – masterkurs, 30 hp	4	
Masterprogram i tolkning, inriktning tolkning, termin 1		
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp		1
Masterprogram i tolkning, inriktning tolkning, termin 2		
Fördjupningskurs med inriktning mot tolkning – kognitivt perspektiv, 7,5 hp	2	
Fördjupningskurs med inriktning mot tolkning – sociologiskt perspektiv, 7,5 hp	2	
Masterprogram i tolkning, inriktning konferenstolkning, termin 1		
Tolkning – översiktscurs, 7,5 hp		8
Introduktion till konferenstolkning, 15 hp		8
Fackspråk och EU-terminologi, 7,5 hp		8
Masterprogram i tolkning, inriktning konferenstolkning, termin 3		
Samtida forskning om tolkning, 7,5 hp	1	
Fristående kurser, översättning		
Facköversättning till svenska I, 7,5 hp		3

Facköversättning II, 7,5 hp	1	
Fackspråk och terminologi, 7,5 hp	6	
Skönlitterär översättning, 7,5 hp		13
Undertextning, 7,5 hp		8
Översättning och ideologi, 7,5 hp		3
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp		6
Fristående kurser, tolkning		
Samtida forskning om tolkning, 7,5 hp		2
Tolkanvändning i offentlig sektor, 7,5 hp	3	

*Inklusive omregistrerade studenter.

4.2 Översättarutbildningar

Kandidatprogrammet i språk och översättning har även under 2021 haft ett gott söktryck med drygt två behöriga förstahandssökande per antagen. Studenterna börjar programmet med två terminers språkstudier i något av språken engelska, finska, franska, italienska, lettiska, litauiska, nederländska, polska, portugisiska, ryska, spanska, eller tyska. Tredje och fjärde terminen läser studenten översättningsvetenskap på TÖI. Den femte terminen läses valfria kurser (de flesta studenter väljer dock att läsa översättningsvetenskap på kursen Översättning III), och sista terminen kan studenterna välja att fördjupa sig antingen i sitt språk eller i översättningsvetenskap. Flertalet studenter på programmet har hittills valt att gå kandidatkursen i översättning i stället för kandidatkurs i något av språken.

Översättningskurser motsvarande fyra terminers studier finns också som fristående kurser på TÖI. Förkunskapskravet är 60 hp i något språk. Söktrycket till fristående kurser i översättning har dock minskat något efter att ha varit högt i många år. För att säkerställa att platserna fylls på kurserna, som alltså ges både inom programmet och som fristående kurs, har fler programstudenter antagits. Ett trendbrott avseende den vikande sökrenden för Översättning I fristående kurs kunde HT 21 dock skönjas, då vi för första gången på många terminer hade reserver på denna trots en viss uppdimensionering till 46 platser.

Den fristående kursen Litterär översättning och redaktörsarbete gavs under vårterminen 2021 med sammanlagt tio studenter i två grupper om fem studenter var som översatte engelska, respektive franska noveller till svenska. Det låga antalet behöriga sökande på kursen har tyvärr föranlett att den periodiseras och ges vartannat år framöver.

Den nya kursen Översättning i offentlig sektor startade för andra gången. Den vänder sig till studenter med arabiska, dari, mongoliska, persiska, somaliska eller tigriska som förstaspråk och tränar översättning av offentliga informationstexter från svenska till något av dessa språk. Höstterminen 2021 vände sig kursen, som går på halvtid och distans, till studenter med arabiska, dari, persiska eller somaliska som förstaspråk och samlade nästan femton deltagare, av vilka de flesta var arabisktalande.

På avancerad nivå startade TÖI:s masterprogram i översättning med en handfull studenter. Programmet har gjorts om i grunden så att det är mer flexibelt fr.o.m. höstterminen 2021. Det obligatoriska antagningsprovet har tagits bort (och ersatts av ett frivilligt diagnostiskt prov), kravet på vissa källspråk har slopats och två olika studiegångar har skapats: Översättning till svenska respektive Översättningsteori. Tanken är att det nya programmet ska ha något att erbjuda både för den som främst vill arbeta som facköversättare till svenska och den som främst vill fördjupa sig teoretiskt inom översättningsvetenskap. Källspråken för de studenter som antogs till inriktningen Översättning till svenska var i år engelska och japanska.

4.3 Tolkutbildningar

För närvarande anordnar TÖI utbildningar inom tre områden: teckenspråkstolkning, tolkning i offentlig sektor och konferenstolkning. Utöver det erbjuds utbildningar som på olika sätt knyter an till dessa tolkinriktningar. Exempel på det är Pedagogik och didaktik för tolklärare, Praktik inom tolkning (i talade språk) och Handledarutbildning för teckenspråkstolkare. Behovet av kvalificerade tolkar är stort i Sverige och TÖI strävar efter att

utveckla utbildningar som både fyller samhällets behov av professionella tolkar och behovet av forskning inom området.

Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (180 hp)

Folder Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning.
Foto: Niklas Björling

Höstterminen 2013 startade den första högskoleutbildningen i teckenspråkstolkning genom Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (180 hp). Utbildningen ges av TÖI i samarbete med teckenspråksämnet vid Institutionen för lingvistik. Arbetet med att utveckla programmet och samarbetet mellan institutionerna leds av en styrgrupp där representanter för båda institutionerna ingår. Kurs- och terminsansvariga, studierektorer och programmets koordinator arbetar kontinuerligt med att stärka och kvalitetssäkra utbildningen. Under 2021 tog sig det i uttryck genom att två delkurser Dövsblindtolkning I (5 hp) och Dövsblindtolkning II (7,5 hp) ersatte andra kurser. Dövsblindtolkning är idag en förväntad kompetens som utbildade teckenspråkstolkare förväntas ha och är efterfrågad vid anställningar. Ytterligare anpassningar och kvalitetssäkring av utbildningen har skett genom att en längre verksamhetsförlagd utbildning, nämligen delkursen Praktiska tillämnningar (7,5 hp), har senarelagts till utbildningens sista termin, då studenterna förväntas ha uppnått bättre färdigheter i teckenspråkstolkning och därför ska kunna tillgodogöra sig innehållet under VFU-perioden ytterligare.

Under 2021 tog 6 studenter examen från Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. En av kandidatuppsatserna vann dessutom Riksdagens uppsatstävling. Även om den praktiska undervisningen har upprätthållits under pandemiåren har situationen varit ansträngd och fler studenter än vanligt har begärt studieuppehåll.

Flera av programmets delkurser erbjuds redan som fristående kurser, vilket är en anpassning som bottnar i den kontinuerliga dialog som förs mellan programmet och branschen. En specifik satsning i frågan var under 2021 nyinrättandet av kursen Handledarutbildning för teckenspråkstolkare (5 hp), som både syftar till att öka fortbildningsmöjligheterna för yrkesverksamma tolkar och bidra till att öka antalet handledare som studenterna behöver under sina VFU-perioder.

Tolkutbildning i talade språk (90 hp)

Under 2021 fortsatte arbetet med att konsolidera satsningen på de olika tolkutbildningarna i talade språk. Tolkning i offentlig sektor I (30 hp) startade vårterminen 2021 för femte gången vid Stockholms universitet. Grundkursen ges på helfart och denna gång med följande tolkspråk: svenska samt arabiska, dari, persiska och/eller somaliska. Vid Stockholms universitet genomförde 23 studenter utbildningen Tolkning i offentlig sektor I med godkänt resultat. Majoriteten av dem fortsatte till fortsättningskursen TOFS2 (30 hp) som ges på halvfart. Samtidigt fullföljde 20 studenter på fortsättningskursen TOFS2 (HT20/VT21) sina studier till sommaren 2021. Under vårterminen 2021 fullföljde också 3 studenter sin utbildning på Tolkning kandidatkurs (30 hp).

Samarbetet mellan Tolk- och översättarinstitutet och Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet kring utbildningen Tolkning i offentlig sektor tog under 2021 planerligt nya former. Tidigare år har denna tolkutbildning i Lund getts som beställd utbildning och utifrån Stockholms universitets kursplaner. Under 2021 knoppades tolkutbildningen i Lund formellt av från Tolk- och översättarinstitutet och erbjöds för första gången i Lund i Lunds universitets egen regi. Tolk- och översättarinstitutet bidrar fortsatt med ekonomiskt och visst pedagogiskt stöd.

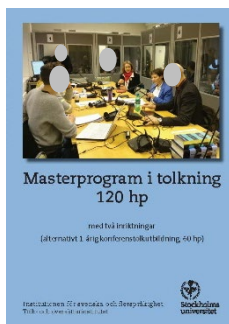
Vi kan konstatera att söktrycket till kurserna både till Stockholms och Lunds universitet låg något lägre än tidigare år. Det som kan ha påverkat ser inte ut att vara övergången till distansundervisning, utan snarare att flera tolkutbildningar på yrkeshögskolenivå har startat runtom i Sverige.

Övrigt kursutbud kopplat till tolkning i talade språk

Vad gäller tolkläroret utbildningen Pedagogik och didaktik för tolklärare (30 hp) slutförde 3 studenter denna halvfartskurs till sommaren 2021 och en ny studentkull antogs till samma utbildning till höstterminen 2021. Den fristående kursen Praktik inom tolkning (7,5 hp)

gavs på grund av pandemiläget ännu en gång i anpassat format genom att introduktioner, kontakt med handledare på universitetet och presentationer av genomförd praktik skedde digitalt, medan själv praktiken genomfördes enligt överenskommelse med mottagande tolkförmedling på plats.

Masterprogram i tolkning (120 hp)

Folder Masterprogram i tolkning. Foto (gamla tolkstudion): Elisabet Tiselius

Masterprogrammet i tolkning har två inriktningar, konferenstolkning och tolkning. Inriktningen konferenstolkning erbjuder en ettårig konferenstolkutbildning (60 hp) med ett års påbyggnad för masterexamen. Konferenstolkutbildningen utgör således första delen av denna inriktning. På konferenstolkutbildningen tränas studenterna både i konsekutiv och simultan tolkning i huvudsak från två av språken engelska och tyska eller franska till förstaspråket svenska med särskild tonvikt på simultan tolkning.

Utbildningen var under 2021 fortsatt delvis finansierat av Europaparlamentets generaldirektorat för logistik och tolkning för konferenser (DG LINC). Europeiska kommissionens generaldirektorat för tolkning (DG SCIC) har stöttat utbildningen genom att finansiera aktiva EU-tolkars medverkan i undervisningen, vilket under hösten

2021 skett digitalt, samt genom närvaro vid utbildningens slutprov. Närvaro vid slutprovet planeras som ett fysiskt besök.

På grund av det låga söktrycket och osäkerheten kring coronapandemin flyttades den planerade utbildningsstarten för konferenstolkutbildningen höstterminen 2020 till höstterminen 2021. Den stora nyheten vid kursstarten höstterminen 2021 var möjligheten att genomgå utbildningen med bara två språk (alltså inte tre språk), nämligen engelska och svenska. Ännu en nyhet var utvidgningen av utbudet till att också innehålla tolkriktning svenska *till* engelska (s.k. returtolkning till engelska). Ytterligare nyheter på utbildningen handlade om anpassningar till olika undervisningsformat: på plats, på distans och i hybridformat. Tekniska lösningar har varit en stående diskussionspunkt på TÖI och lösningarna har både varit av planerat slag och av mer *ad hoc*-karaktär. Undervisningen har kunnat genomföras utifrån planerat innehåll och med bibehållen kvalitet. Utmaningarna har fört det positiva med sig att nya typer av digitala och mycket positiva samarbeten t.ex. med konferenstolkklärare med skilda specialiteter utanför Sverige och andra konferenstolkutbildningar runtom i Europa.

4.4 Utvecklingsarbete

Delkursen Skönlitterär översättning inom Översättning III arbetades om p.g.a. upplevd hög arbetsbelastning från studenternas sida i tidigare kursvärdering. Det nya upplägget innebär att samtliga studenter översätter givna texter från engelska under kursens gång.

Vi började diskutera möjligheten att ge studenterna på kandidatnivå fler alternativ för de valbara delkurserna på Översättning III och Översättning – kandidat. Förslag gavs på att ta fram en delkurs i medicinöversättning och en delkurs i översättning för barn- och ungdomar.

Vi började även sondera möjligheterna att översätta kurslitteratur till svenska. Önskemålet har funnits ganska länge, dels för att underlätta för utländskfödda studenter som inte har lika bra förkunskaper i engelska, dels och kanske främst för att tillgodose behovet av en översättningsvetenskaplig terminologi på svenska.

Översättning i offentlig sektor utvärderades internt. Kursen fungerar i huvudsak bra men flera osäkerhetsfaktorer (framförallt samhällsbehov och söktryck, men även finansiering) gör det svårt att planera för kursen i ett längre perspektiv. Vi funderade på att utöka det praktiska inslaget under utbildningens andra termin.

Yvonne Lindqvist fick rektorskvalitetsmedel för att ta fram ett digitalt läromedel i form av filmer för kurserna i självständigt arbete på avancerad nivå. Läromedlet syftar till att underlätta för magister- och masterstudenterna att ta till sig den vetenskapliga litteraturen.

Utvecklingsarbetet med konferenstolkutredningen som påbörjades under 2020 fullföljdes och presenterades i början av vårterminen 2021. Arbetet med TOFS2 fortsatte under

2021 i form av ett internt kursutvecklingsarbete och som en stegvis förberedelse för att bryta loss kursmoment och att revidera och förbereda inrättandet av nya kurser kopplade till TOFS-utbildningarna. Arbetet med alumnenkäten utvidgades från att bara ha involverat en enkät till att också omfatta fokusgruppintervjuer. Sammanställningen av alumnundersökningen påbörjades stegvis under 2021 och presentationen av den planeras till flyttades fram till vårterminen 2022.

4.5 Examensarbeten

4.5.1 Kandidatuppsatser

Teckenspråk och tolkning – kandidat

*“Ursäkta - vad menar du?” – Teckenspråkstolkens strategier vid felsägningar. (“Sorry - what do you mean?” – Strategies used by sign language interpreters when handling slip of the tongues.)*Handledare Pia Simper-Allen, examinator Helena Bani Shoraka.

*Att samordna ett tolkat samtal via skärmen – Teckenspråkstolkens samordnande funktion vid distanstolkning. (Coordinating an interpreted conversation through the screen.)*Handledare Pia Simper-Allen, examinator Helena Bani Shoraka.

*Att teamtolka i en liten ruta – Hur samarbetar teckenspråkstolkar med varandra på distans?. (Team interpreting in a small square.)*Handledare Johanna Mesch, examinator Magnus Dahnberg.

*En partiledardebatt på teckenspråk – Tolkars strategier för att leverera högkvalitativ tolkning. (A party leader debate in sign language.)*Handledare Pia Simper-Allen, examinator Helena Bani Shoraka.

*Klädkoden inom teckenspråkstolkning – Tolkars professionella garderob. (The dress code in sign language interpretation.)*Handledare Helena Bani Shoraka, examinator Elisabeth Geiger Poignant.

*Kommunikation via beröring – Hur dövblindtolkar och personer med dövblindhet upplever socialhaptiska signaler. (Communication through touch – Experiences with social haptic signals among deafblind interpreters and people with deafblindness.)*Handledare Johanna Mesch, examinator Magnus Dahnberg.

Tolkning – kandidat

*Sjukvårdstolkning under Coronapandemin – En studie om övergången från påplatstolkning till distanstolkning utifrån tolkars perspektiv. (Healthcare interpretation during the Corona pandemic.)*Handledare Elisabeth Geiger Poignant, examinator Helena Bani Shoraka.

*Att tolka laddat språk – Användning av svordomar och tabubelagda uttryck i tolkade samtal. (BA-thesis in Interpreting Studies.)*Handledare Elisabeth Geiger Poignant, examinator Magnus Dahnberg.

*Noggrannhet i tolkmedierade sjukvårdssamtal – Återgivning i teori och praktik mellan svenska och arabiska i sjukvårdssammanhang. (Accuracy in interpreting mediated healthcare conversations.)*Handledare Helena Bani Shoraka, examinator Elisabeth Geiger Poignant.

*Är tolken alltid en resurs? – En studie om hur barn och unga med trauma påverkas av tolkens närvaro. (BA-thesis in Interpreting Studies.)*Handledare Helena Bani Shoraka, examinator Magnus Dahnberg.

Översättning – kandidat

*Att undertexta Gillmore Girls – En analys kring påverkan av de svenska undertextningsnormerna på en dialogtät TV-serie. (Subtitling Gillmore Girls – An analysis of the impacts of the Swedish subtitling norms on a dialogue-heavy TV-series.)*Handledare och språkgranskare Thérèse Eng, examinator Valérie Alfvén.

*Att utmana målkulturens värderingar och tankesätt – översättning av Det händer nu av Sofia Nordin med översättningsteoretisk analys och kommentar. (Challenging the values and mindsets of the target culture – translation of It Happens Now by Sofia Nordin with translation theoretical analysis and commentary.)*Handledare Valérie Alfvén, språkgranskare Monica Banach, examinator Ulf Norberg.

- Att återvända till Macondo /The Return to Macondo – En komparativ studie av en svensk förstaöversättning och nyöversättning av romanen Cien Años de Soledad. (A comparative study of a Swedish first translation and retranslation of the novel Cien Años de Soledad. (The Return to Macondo: a comparative study of a Swedish first translation and retranslation of the novel Cien Años de Soledad.)*Handledare Yvonne Lindqvist, examinator Valérie Alfvén.
- Att översätta en livsreflektion - en främmandegörande översättning och kommentar av ett utdrag ur Roman Senčins roman Dožd' v Pariže. (Translating a Life Reflection: A Foreignizing Translation and Commentary of an Excerpt from Roman Senčin's Novel Dožd' v Pariže.)*Handledare Ulf Norberg, språkgranskare Magnus Dahnberg, examinator Yvonne Lindqvist.
- Att översätta italiensk "pulp" – En översättning av ett utdrag ur Niccolò Ammanitis "L'ultimo capodanno dell'umanità". (Translating Italian "pulp" – A translation of an excerpt from Niccolò Ammaniti's "L'ultimo Capodanno dell'umanità".)*Handledare Karin Tidström Le Huche, språkgranskare Björn Olofsson, examinator Yvonne Lindqvist.
- Att översätta naturalism – En översättning av ett utdrag ur Émile Zolas novell L'Attaque du moulin. (A translation of an excerpt from Émile Zolas short story L'Attaque du moulin.)*Handledare & språkgranskare Karin Tidström Le Huche, examinator Yvonne Lindqvist.
- Ballader av stål – En översättning med kommentar av animeserien Fullmetal Alchemists intro- och slutlåtar till svenska. (Ballads of Steel – A translation/commentary on the opening and ending songs of Fullmetal Alchemist.)*Handledare Elin Svahn, språkgranskare Linus Olsson, examinator Elisabeth Bladh.
- Det välkända genom andras ögon – Översättning av museitexter med översättningsvetenskaplig kommentar. (The well-known through the eyes of others.)*Handledare Elin Svahn, språkgranskare Monica Banach, examinator Valérie Alfvén.
- Final Fantasy VII på svenska – Översättning av Final Fantasy VII med tillhörande översättningsteoretisk kommentar. (Final Fantasy VII in Swedish – Translation of Final Fantasy VII with additional theoretical commentary.)*Handledare Thérèse Eng, språkgranskare Linus Olsson, examinator Elin Svahn.
- Från fänrik Stål till vänrikki Stool – Kontext, språknivå och bildspråk i Paavo Cajanders banbrytande finska översättning av J. L. Runebergs Fänrik Ståls sägner. (From fänrik Stål to vänrikki Stool.)*Handledare Elisabeth Bladh, examinator Ulf Norberg.
- I fablernas nät – En översättningsvetenskaplig uppsats om att undertexta nederländsk satir till svenska. (The online fable – a translation studies essay about subtitling Dutch satire into Swedish.)*Handledare Jan Pedersen, språkgranskare Annika Johansson, examinator Ulf Norberg.
- Je suis ton soleil – "Jag är din sol" – Översättning av ett kapitel ur en fransk ungdomsroman med åtföljande kommentar och analys. (Je suis ton soleil – "I Am Your Sun": an annotated translation of a chapter from a French YA novel.)*Handledare & språkgranskare Karin Tidström Le Huche, examinator Yvonne Lindqvist.
- Oheliga ordval-Om en skoposteoretisk översättning av en ritualhandbok för en sekulär målgrupp. (Unholy Words – The translation of a ritual handbook for a secular audience, using skopos theory.)*Handledare Elin Svahn, språkgranskare Louise Ratford, examinator Jan Pedersen.
- Palace Pier, Brighton Pier eller nöjespiren? – Att översätta det engelska skönlitterära verket My Policeman i enlighet med svenska normer. (Palace Pier, Brighton Pier or nöjespiren? – Translating the novel My Policeman in accordance with Swedish norms.)*Handledare Elin Svahn, språkgranskare Louise Ratford, examinator Jan Pedersen.
- Romanen The Quiet at the End of the World på svenska – Översättning av utdrag ur en ungdomsbok och kommentar. (The novel The Quiet at the End of the World in Swedish - Translation of excerpt from a young adult book and commentary.)*Handledare Thérèse Eng, språkgranskare Louise Ratford, examinator Ulf Norberg.
- Sesame Seade blir Stella Storm eller jakten på den heliga anden – Översättning av barnboken Sleuth on Skates med kommentar. (Sesame Seade Becomes Stella Storm or To*

Pray or Prey. An Annotated Translation of the Children's Book Sleuth on Skates.)
Handledare Elin Svahn, språkgranskare Louise Ratford, examinerator Valérie Alfvén.
*Vägen från ilska till ansvar: – En översättning om självinsikt och förlåtelse med översätt-
ningsteoretisk kommentar. (The Road From Rage to Responsibility: A Translation
About Insight and Forgiveness with Translation Commentary.)* Handledare Valérie
Alfvén, språkgranskare Louise Ratford, examinerator Elin Svahn.

4.5.2 Magisteruppsatser, översättning

*Den intellektuella montagefilmen: en översättning från svenska till ryska med översätt-
ningskommentarer. (The Intellectual Montage Film: Translation from Swedish to
Russian with translation comments.)* Handledare Birgita Englund Dimitrova, exami-
nator Cecilia Wadensjö.

*Sommarborna – En konstprosaisk översättning med kommentar av en skräcknovell av
Shirley Jackson. (The Summer People. An Artistic Translation with Commentary of a
Horror Short Story by Shirley Jackson.)* Handledare Ulf Norberg, språkgranskare
Louise Ratford, examinerator Thérèse Eng.

4.5.3 Masteruppsatser, översättning

*”När mörker slukar mörker” – Översättningsanalys av tre dikter av Gustaf Fröding och
Karin Boye med särskilt fokus på överföringen av uttryck för psykiska tillstånd från
svenska till polska. (“When darkness devours darkness”. Translation analysis of three
poems by Gustaf Fröding and Karin Boye with a special focus on the transfer of
expressions of mental state from Swedish into Polish.)* Handledare Yvonne Lindqvist,
examinerator Jan Pedersen.

*Att översätta textvärldar: En jämförande studie av en engelsk och en svensk översättares
iscensättning av kontext i Sayaka Muratas roman コンビニ人間 (Konbini ningen.).
(The Act of Translating Text-worlds: A Comparative Study of an English and a Swe-
dish Translator's Mise-en-scène of Context in Sayaka Murata's Novel コンビニ人間
(Konbini Ningen.)* Handledare Cecilia Alvstad, examinerator Yvonne Lindqvist.

*Human vs Machine – A comparative assessment of quality output and the nature of human-
translated subtitles and machine-translated subtitles.* Handledare Jan Pedersen,
examinerator Valérie Alfvén.

*Manga, multimodalitet och mimesis – Onomatopoetiska och mimetiska uttryck i den sven-
ska översättningen av Ran to Haiiro no Seka. (Manga, multimodality, and mimesis:
Onomatopoeic and mimetic expressions in the Swedish translation of Ran to Haiiro
no Sekai.)* Handledare Yvonne Lindqvist, examinerator Thérèse Eng.

5 Forskarutbildning

5.1 Forskarutbildningskurser

Under 2021 gavs bara en ordinarie kurs inom forskarutbildningen i översättningsvetenskap. Det var kursen Översättningsvetenskapliga metoder (7,5 hp) som undervisades av Yvonne Lindqvist, Magnus Dahnberg och Elisabet Tiselius.

5.2 Pågående avhandlingsarbeten

Under 2021 fanns det på TÖI fem doktorander, varav tre hade inriktning mot tolkning och två mot översättning. Under året disputerade en av dessa doktorander, nämligen Raphael Sannholm (se avsnitt 5.4).

Aleksandra Adler: *Multitasking or interruption management? Cognitive impact of disfluency in community interpreting*. Huvudhandledare: Elisabet Tiselius. Handledare: Birgitta Englund Dimitrova.

Nereida Betancor Sánchez: *Video Remote Interpreting (VRI): A study on Cognitive Load in Simultaneous and Dialogue Interpreting via video and interpreters' attitudes towards VRI in Sweden*. Huvudhandledare: Elisabet Tiselius. Handledare: Magnus Dahnberg.

Lova Meister: *Style in subtitling: A dialogical approach to meaning-making in film and television drama*. Huvudhandledare: Jan Pedersen. Handledare: Cecilia Wadensjö.

Raphael Sannholm: *Translation, Teamwork, and Technology: The Use of Social and Material Scaffolds in the Translation Process*. Huvudhandledare: Yvonne Lindqvist. Handledare: Mona Blåsjö, Svefler, SU och Hanna Risku vid Wiens universitet. Disputationdatum 2021-12-03.

Thomas Thomsen: *Asymmetriska språkkunskaper inom tolkning i offentlig sektor*. Huvudhandledare: Laura Babcock. Handledare: Elisabet Tiselius.

5.3 Disputation

Under 2021 ägde Sveriges tredje disputation inom översättningsvetenskap någonsin rum. Den 3 december disputerade Raphael Sannholm på sin avhandling med titeln *Translation, Teamwork, and Technology: The Use of Social and Material Scaffolds in the Translation Process*. Sannholm påbörjade sin forskarutbildning 2015 och har handletts av Yvonne Lindqvist vid TÖI (huvudhandledare) och Mona Blåsjö från Institutionen för svenska och flerspråkighet, samt av Hanna Risku vid Wiens universitet. Opponent vid disputationen var Maureen Ehrensberger-Dow från Zurich University of Applied Sciences i Schweiz. Betygsnämnden bestod av Jonatan Pettersson från institutionen, Ricardo Muñoz Martín från universitetet i Bologna, Italien, och Maija Hirvonen från universitetet i Tammerfors. Jan Pedersen var ordförande för disputationsakten. På grund av pandemin genomfördes disputationen i hybridform, med disputand och publik på plats, men med opponent och huvuddelen av betygsnämnden på distans.

5.4 Extern handledning

Institutets lärare/forskare handleder även doktorander vid andra institutioner på Stockholms universitet och vid andra universitet:

Cecilia Alvstad handleder:

Idun Heir Senstad, OsloMet. *Translation of Cuban Literature in Norway*. Huvudhandledare: Tonje Vold.

Anabela Gonçalves Quaresma Valente, Universidade Nova de Lisboa. *The Role of Translation in the Construction of the Nordic Noir Genre and Nordic Culture in Other Countries*. Huvudhandledare: Karen Bennett.

Elisabeth Bladh handleder:

Maria Forsman, Institutionen för språk och litteraturer vid Göteborgs universitet. *Italienska librettoadaptationer av en fransk 1700-talspjäs*. Huvudhandledare: Katharina Vajta; medhandledare Göran Gademan.

Jan Pedersen och *Cecilia Alvstad* handleder:

Lars Jämterud, Linköpings universitet. *In Search of the Subtitled's Voice*. Huvudhandledare: Karin Mårdsjö Blume, Linköpings universitet.

Jan Pedersen handleder:

Adèle Geyer, Romanska och klassiska institutionen vid Stockholms universitet. *"Téma la vache!/ Kolla kossan!" Représenter et traduire le verlan en suédois dans les sous-titres de films français (1980-2020)*. Huvudhandledare: Françoise Sullet Nylander.

Tao Song, School of Humanities and Communication Arts, Western Sydney University. *Constructing Multimodal Cohesive Chains in Chinese Audiovisual Texts Subtitled in English*. Huvudhandledare Jing Han; medhandledare Alex Ling.

Elisabet Tiselius handleder:

Elisabet Trengereid-Olsen, Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking, Høgskulen på Vestlandet, Norge. *Døv og kvinne i et nytt land*. Handledare: Gro Hege Saltnes, Marit Rong

6 Forskning

6.1 Pågående forskning

Vid TÖI bedrivs forskning inom ett flertal forskningsfält. Det nedanstående är beskrivningar av aktiviteterna hos de enskilda forskarna på TÖI under 2021.

Valérie Alfvén fortsatte arbetet med sitt projekt om svensk barn- och ungdomslitteratur på den engelsktalande marknaden med fokus på USA och Storbritannien. Vidare har hon tillsammans med fil. dr Charlotte Lindgren, Uppsala universitet, arbetat på ett projekt om översättningen av svordomar som presenterats på Uppsala universitet och Högskola Dalarna och lett till en artikel som accepterats i *Synergies Pays Scandinaves* (publicering under 2022). Under hösten skrev hon en artikel om utgivningen av fransk barn- och ungdomslitteratur i Sverige (accepterad i tidskriften *Stridon, Studies in Translation and Interpreting*). Hon deltog i den internationella konferensen IBBY (International Board on Books for Young People) i Moskva. Tillsammans med Romanska och klassiska institutionen, anordnade hon en internationell workshop ”Le rôle des périphéries dans le transfert des littératures francophones en traduction” och presenterade ett projekt om Kitty Crowthers översättningar i Sverige som en förstärkning av Sveriges konsekractionsroll.

Cecilia Alvstad arbetade bland annat med två inbjudna artiklar om latinamerikansk litteratur i svensk översättning. Under höstterminen var Alvstad tjänstledig för att tillträda en tjänst som institutledare (prefekt) för institutionen för språk litteratur och kultur vid Høgskolen i Østfold i Norge.

Laura Babcock påbörjade sin anställning i mitten av 2021 och har under hösten arbetat med planeringsfasen av två projekt. Det första projektet, som är i samarbete med Alexis Hervais-Adelman (University of Zurich), fokuserar på språkanvändning hos personer med tre eller fler språk. Syftet är att se om man lånar ord mer från det första eller tredje språket när man talar sitt andra språk. Det andra projektet är också i samarbete med Alexis Hervais-Adelman samt Elisabet Tiselius. Det är en neuroimaging-studie av dialogtolkning i vilken tolkar och tolkstuderanter kommer att tolka i en MR-scanner medan hjärnan avbildas.

Helena Bani-Shoraka arbetade under 2021 i tre utvecklingsprojekt. Det första går under namnet Samverkan om forskning och skolutveckling (SoFoSko) och inkluderar ett samarbete med skolor i Helsingborg och Katrineholm. Syftet med projektet är att genom praktik- och undervisningsnära samverkan förbättra de organisatoriska och pedagogiska förutsättningarna för utbildningen och undervisningen för nyanlända elever i gymnasieåldern på skolorna för att öka genomströmning för fler elever. Det andra projektet är Samtidig samverkan mellan forskare och lärare – ett sätt att möta specifika utbildningsbehov (Samsas) som handlar om metodutveckling för litterariserings-undervisning. Detta projekt riktar fokus på litterariseringsundervisning för nyanlända elever i gymnasieåldern och hur det kan åstadkommas genom fördjupad samverkan mellan forskare och skollärare. Det tredje projektet går under namnet Samverkan om forskning om strategier för ord (Sofostro) och bygger på samverkan mellan forskare och lärare (svenska som andraspråk, SO och NO) på språkintröduktion och vägen mot en hållbar ordundervisning. Syftet är att beskriva ett antal olika sätt att implementera en beprövad arbetsmodell för explicit ordundervisning och kritiskt diskutera relationen mellan didaktiska val och didaktiska implikationer. Under 2021 samarbetade Bani-Shoraka med en forskargrupp på Karolinska institutet kring genomförande av kvalitativa forskningsintervjuer med tolk framför allt kring ett pågående avhandlingsarbete (Karin Uhlin, <https://ki.se/kids/rehabiliteringsmedicin>).

Elisabeth Bladh arbetade på ett föredrag till konferensen ”Det franska språket och svenska kvinnliga författare (1800–2000). Språk, reception, föreställningsvärld” 27–28/1 2022 om den svenska konstnären, författaren och (själv-)översättaren Greta Knutsons (1899–1983) användande av självöversättning. Knutson var verksam i Frankrike under större delen av sitt liv, hon skrev företrädesvis på franska men även på tyska och översatte även sig själv mellan dessa två språk.

Magnus Dahnberg har under 2021 arbetat med att utveckla en typologi för rollspel för utbildning och testning av tolkar, vilken bygger på aktuell forskning inom såväl översättningsvetenskap som sociologi. Arbetet har resulterat i ett bidrag till en kommande

samlingsvolym om tolkning i offentlig sektor som planeras komma ut på Routledge förlag i redaktion av Cecilia Wadensjö och Laura Gavioli. Han har också arbetat vidare med sitt under 2020 påbörjade forskningsprojekt kallat *Från svensk replik till arabiskt yttrande*, som genom en serie intervjuer kartlägger och beskriver språkassistenters förberedelsearbete för Kammarkollegiets muntliga auktorisationsprov för tolkar. Projektet är ett led i ett pågående utvecklingsarbete avseende rollspelsanvändning för testning och bedömning av tolkförmåga som Dahnberg påbörjade 2018. Arbetet bygger till del på slutsatserna i Dahnbergs avhandling från 2015 och syftar bl.a. till att utveckla tolkutbildningen vid TÖI, men är också ägnat att vara ett stöd åt andra offentliga aktörer på tolkområdet såsom Kammarkollegiet och Tolkserverådet. Förutom detta har Dahnberg genomfört en studie där han i en fokusgruppintervju med tolkstuderanter undersöker studenternas syn på undervisning via zoom jämfört med motsvarande undervisning utförd som skriftliga chattar i realtid.

Birgitta Englund Dimitrova har varit fortsatt engagerad i projektet *Invisible process – cognition and working memory of dialogue interpreting* (tillsammans med Elisabet Tiselius) där hon har arbetat med teoretisk och metodisk utveckling och dataanalys, med ett föredrag till internationell konferens samt två artiklar för internationell publicering. Under året har en artikel publicerats. Projektet *Johan Helmich Roman – ett översättningsvetenskapligt perspektiv* har gått vidare med analys av primär- och sekundärkällor; preliminära resultat har presenterats vid en internationell digital konferens ordnad av Moskvas statliga universitet, och en artikel har publicerats. Dessutom har projektet presenterats under ett distansseminarium vid Linnéuniversitetet i Växjö. Under året färdigställde hon också en bibliografi över 30 års översättningsvetenskaplig utgivning i bokform i Sverige, som publicerades elektroniskt.

Yvonne Lindqvist vidareutvecklade under året projektet *Litterära periferiers möten i översättning* inom Forskningsprogrammet *Cosmopolitan and Vernacular Dynamics in World Literature*. Inom projektet arbetade hon under 2020 tillsammans med Erik Falk, Andreas Hedberg, Chatarina Edfeldt, Paul Tenngart och Cecilia Schwartz med ett bokprojekt för Bloomsbury med titeln *Northern Crossings. Circulation, Translation and the Semiperiphery*. Yvonne Lindqvist är också verksam inom forskningsnätverket Litteraturförmedlarna som är ett samarbete mellan TÖI och Romanska och klassiska institutionen Stockholms universitet, docenterna Cecilia Schwartz och Mickaella Cedergren. Under året har hon arbetat vidare med ett projekt som behandlar skönlitterära översättares institutionella konsekration, vilket kommer att resultera i två internationellt publicerade artiklar under 2021. Hon har också arbetat med ett projekt om den spanskaribiska bibliomigrationen vilket resulterat i en artikel som kommer att publiceras i *mTm. A Translation Journal* under 2022.

Ulf Norberg arbetade under året inom utvecklingsprojektet *Tal Till Text: Ökad tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning genom taligenkänning* med analys av de första försöken med återtal som genomfördes inom projektet (se avsnitt 6.2). Norbergs analyser av olika delar av projektet ledde till tre texter: ”Paradigm för kvalitetsbedömning av återtalstolkning i undervisningssituationer”, ”Kvalitetsbedömning av skrivtolkade texter (med qwerty-tangentbord)” och ”Test av olika tolkkategoriernas förmåga att utföra återtal”. Vidare redigerade han den handbok i skrivtolkning som kommer att ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) under 2022.

Jan Pedersen har varit aktiv inom sitt eget forskningsprojekt om svenska fansubs (undertexter skapade av amatörer), där han påbörjat ett delprojekt om den juridiska aspekten av fansubs. Han har dessutom arbetat mycket med forskningsadministration, bl.a. som medredaktör för den nystartade tidskriften *Journal of Audiovisual Translation (JAT)* som är världens första vetenskapliga tidskrift om medieöversättning och medietillgänglighet. Förutom detta, har han varit delaktig i projektet *Tal Till Text: Ökad tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning genom taligenkänning* (se avsnitt 6.2) tillsammans med bl.a. Ulf Norberg.

Elisabeth Geiger Poignant har under 2021 varit mindre verksam inom sitt vanliga forskningsområde, tolkforskning baserat på konversationsanalys och multimodal interaktions-

analys och istället arbetet med andra forskare inom dels retur- och relätolkning, dels synkrona och asynkrona varianter av antagnings- och slutprov för konferenstolkningens två huvudtekniker.

Elisabet Tiselius arbetade under 2021 vidare med projektet *Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning* (tillsammans med Birgitta Englund Dimitrova). Det är ett sexårigt projekt finansierat av Vetenskapsrådet. I projektet är också doktoranden Aleksandra Adler anställd. I projektet samlas olika typer av data från dialogtolkning i syfte att kartlägga denna tolkform ur ett kognitivt perspektiv. Tiselius avslutade tre projekt under 2021: projektet om tolkning inom högspecialiserad barncancervård (i samarbete med forskare på KI); projektet om utbildning av döva tolkar (i samarbete med forskare vid Høgskulen på Vestlandet, Norge) och; tillsammans med Michaela Albl-Mikasa, ett handboksprojekt om konferenstolkning och handboken Routledge Handbook of Conference Interpreting utkom i november. Under 2021 fick Tiselius, tillsammans med forskare vid Høgskulen på Vestlandet (Norge) 12 miljoner norska kronor från Norges forskningsråd för projektet *DEPICT – inkludering, kommunikation och översättning genom avbildande tecken (2021–2025)* som undersöker avbildande tecken i tecknade språk som en drivkraft för att främja inkludering, kommunikation och översättning. Projektet består av sex delprojekt och Tiselius leder ett projekt som undersöker tolkar och hur utbildning utvecklas med erfarenhet.

Ida Hove Solberg var anställd fram till mars 2021 och arbetade under årets första månader i huvudsak med forskningsprojektet *A war of minds and culture: Literary translation during the German occupation of Norway (1940–1945)*. Projektets syfte var att utforska hur myndigheterna utövade censur och annan kontroll över det litterära översättningsfältet under den nazistiska ockupationen av Norge under andra världskriget, och hur detta på olika sätt påverkade aktörer på fältet. Under projektets sista år har fokus varit på hur nazistiska auktoriteter initierade konkret utgivning i enlighet med sin ideologi. I samband med detta projekt har Solberg publicerat artiklarna “Translation as Soft Propaganda: Examples from Occupied Norway 1940–1945” och “(Self-)Censorship and Nazification: Translation in Occupied Norway (1940–1945)”.

Cecilia Wadensjö arbetade under 2021 med ett bokprojekt – *Handbook on Public Service Interpreting* (Routledge förlag) – i samarbete med professor Laura Gavioli, Universitetet i Modena, Italien. Handboken består av tre delar: den första presenterar teoretiska ansatser och metoder som använts för att studera tolk-medierad interaktion i institutionella miljöer, den andra lyfter fram de sammanhang som uppmärksammas mest i litteraturen om tolkning i offentlig sektor, och den tredje ägnas åt olika aspekter av utbildning och undervisning av dels tolkar, dels dem som arbetar via tolk. Publicering av boken är planerad till 2022. Wadensjö och Gavioli har dessutom arbetat inom ett projekt om tolkning i medicinska möten och inom detta publicerat en artikel. Vidare arbetade Wadensjö under 2021 tillsammans med Hanna Sofia Rehnberg och Zoe Nikolaidou inom ett forskningsprojekt om asylberättelser. Empiriskt material för denna studie har samlats in i form av ljudinspelningar av asylintervjuer, dithörande skriftlig dokumentation, som protokoll och beslut, samt intervjuer med berörda asylsökande, handläggare, juridiska ombud och tolkar.

6.2 Externfinansierade forskningsprojekt

TÖI deltar i följande externfinansierade forskningsprojekt:

Asylberättelser – om samkonstruktion och rekontextualisering

<https://tolk.su.se/forskning/forskningsprojekt/migranterns-berattelser-i-asylprocessen-6-8-milj-kr-2017-2020-1.357904>

Finansiär: Östersjöstiftelsen

Finansieringstid: 2018–2021

Projektledare: Hanna Sofia Rehnberg (Södertörns Högskola)

Projektmedarbetare: Zoe Nikolaidou (Södertörns Högskola) och Cecilia Wadensjö

Projektbeskrivning: Projektets övergripande forskningsfråga är: Hur konstrueras och dokumenteras den asylsökandes berättelse under asylintervjuerna? Wadensjös expertområde inom projekt är dels tolkning (alla intervjuer hos Migrationsverket genomförs via tolk),

dels slaviska språk. Projektet bygger på muntlig och skriftlig dokumentation av möten mellan rysk-, ukrainsk-, turkisk- och engelsktalande asylsökande, deras juridiska ombud, Migrationsverkets handläggare och tolkar. Projektet bygger även på forskarnas intervjuer med deltagare av dessa kategorier, om deras erfarenheter av asylintervjuer.

Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning (2017–2023)

<https://www.tolk.su.se/den-osynliga-processen>

Finansiär: Vetenskapsrådet

Finansieringstid: 2017–2023

Projektledare: Elisabet Tiselius

Projektmedarbetare: Birgitta Englund Dimitrova, Aleksandra Adler

Projektbeskrivning: Projektet avser att föreslå en modell för de kognitiva processerna i dialogtolkning som både bygger på forskning om processerna i andra typer av tolkning och de kompetenser som kan antas vara specifika för tolkning av dialoger. Vidare testas modellen empiriskt genom kvalitativ och kvantitativ metod: rollspel (som delvis bygger på manus) med retrospektiva intervjuer och psykologiska test för att mäta arbetsminnets centrala exekutiva funktioner. Tiselius och Adler arbetar med att ta fram tester och samla in data i projektet. Englund Dimitrova och Tiselius handleder Adler gemensamt. Englund Dimitrova är också senior rådgivare i projektet.

DEPICT – inkludering, kommunikation och översättning genom avbildande tecken (2021–2025)

<https://www.su.se/nyheter/depict-inkludering-kommunikation-och-oversattning-genom-avbildande-tecken-2021-2025-1.579720>

Finansiär: Norges forskningsråd

Finansieringstid: 2021–2025

Projektledare: Gro Hege Saltnes Urdal (Høgskulen på Vestlandet, HVL) och Benjamin Anible (Norges tekniska och naturvetenskapliga universitet, NTNU).

Projektmedarbetare: Elisabet Tiselius, Inger-Birgitte Thorbjørnsen (HVL), Elisabet Trengereid Olsen (HVL), Johanna Mesch (SU), Christopher Stone (Wolverhampton), Christopher Tester (Gallaudet), Lori Whynot (Northwestern).

Projektbeskrivning: DEPICT består av sex delprojekt och kommer att undersöka hur avbildande tecken förstås av teckenspråkiga från olika länder, med olika teckenspråk och hur avbildande tecken används i olika sammanhang som i förskolan, av döva invandrare. Dessutom ska projektet också titta på hur döva teckenspråkstolkare använder avbildande tecken, hur avbildande tecken används att tolka för dövblinda och hur avbildande tecken används av oerfarna och av erfarna tolkar. Genom att förstå hur utbildningsstrategier utvecklas kommer vi att öka kunskapen för att undervisa framtida tolkar om att använda avbildande tecken och att förstå avbildande tecken som kommunikationsverktyg.

Intensivsvenska 2.0

Finansiär: Helsingborgs stad

Finansieringstid: juni 2020–juni 2021

Projektledare: Maria Lim Falk

Projektmedarbetare: Jenny Linderos Nilsson och Helena Bani-Shoraka.

Projektbeskrivning: Ett FoU-projekt inom området skolutveckling.

Forskarna i projektet fungerar som processledare och stöd för rektor på Rönnowska skolan i arbetet med att i) förbättra de organisatoriska och pedagogiska förutsättningarna för utbildningen och undervisningen på skolan, med sikte på att nå ökad måluppfyllelse och genomströmning för fler elever genom ökad motivering och ökad närvaro och ii) att utveckla, synliggöra och sprida former och metoder för praktik- och undervisningsnära samverkan. Processledningen riktas både mot både arbetsorganisation och utvecklingsorganisation.

Tal Till Text: Ökad tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning genom taligenkänning

[tolk.su.se/forskning/forskningsprojekt/okad-tillganglighet-for-studenter-m-funktionsnedsattning-genom-taligenkanning-3-milj-2018-2020-1.396295](https://www.tolk.su.se/forskning/forskningsprojekt/okad-tillganglighet-for-studenter-m-funktionsnedsattning-genom-taligenkanning-3-milj-2018-2020-1.396295)

Finansiär: Post- och telestyrelsen

Finansieringstid: 2018– 2022

Projektledare: Jens Edlund (Inst. för tal, musik och hörsel, KTH)

Projektmedarbetare: Ulf Norberg (TÖI), Jan Pedersen (TÖI), Tord Rådahl (Sektionen för utbildningstolkning, SU), Thomas Westin (DSV, SU) m.fl.

Projektbeskrivning: Detta utvecklingsprojekt syftar till att skapa och utvärdera en prototyp för taligenkänning i form av återtalt (eng. *respeaking*) för skrivtolkning. Skrivtolkning för hörselskadade och döva sker i Sverige idag endast med hjälp av tangentbord (qwerty eller velotype), varvid en skrivtolk återger det tal som sker i ett visst sammanhang (t.ex. ett seminarium eller en föreläsning) i form av skriven text som läses av tolkanvändaren via skärm. Efterfrågan på skrivtolkning ökar dock ständigt, inte minst inom utbildningssektorn, och det här projektet ämnar ta fram en ny återtalsmetod med interaktionsdesign och mjukvara, för att öka tillgången på skrivtolkning. De avnämare som i första hand är tänkta att dra nytta av projektet är studenter vid Stockholms universitet som använder skrivtolkning, men även andra grupper i samhället kan få nytta av utvecklingsprojektets resultat. Under 2021 bedrevs arbete med utveckling av mjukvara, samt analysarbete kring genomförda experiment och förberedelsearbete för den kommande återtaltstolkutbildningen.

6.3 Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar

Foto: Jiri Vaclavek, MostPhotos

Under 2020 drabbade coronapandemin den publika delen av TÖI:s verksamhet hårt och många högre seminarier fick ställas in. Till 2021 hade vi dock gjort en omställning och de högre seminarierna skedde digitalt på Zoom. Trots att det är svårare att nätverka och ha uppföljningar på seminarier på Zoom, fick omställningen en hel del positiva effekter. Det var mycket lättare att få utländska forskare att ställa upp när någon resa inte var nödvändig (och det blev dessutom billigare). Det visade sig också att publiken blev större när seminarier var online.

När restriktionerna lättade under höstterminen, fick vi även besök av en forskare på Erasmus-utbyte. Anthi Wiedenmayer från Aristotelesuniversitetet i Thessaloniki gav ett högre seminarium om översättarporträtt med titeln "Translators' portraits and the visibility of translators" och gav även två seminarier för studenter på grund- och avancerad nivå, med titlarna "Subtitles: A dominant text-type in everyday life" och "Translating culinary culture: a trip through time and genres".

Förutom de seminarier som nämns ovan och de seminarier som hölls av TÖI:s egen personal, hölls följande högre seminarier av inbjudna gäster under 2021:

18 mars. Carol O'Sullivan, School of Modern Languages, University of Bristol. England. "Censorship in the history of subtitling".

6 maj. Luise von Flotow, School of Translation and Interpretation, University of Ottawa, Kanada. "From the Local to the Transnational: Evolving Feminist and Gender-aware Translation and Translation Studies".

9 september. Mustapha Taibi, Western Sydney University, Australien. "Community translations: Accessibility and dissemination media".

23 september. Mari Mossberg, Lunds universitet "Hur skapas en rebelltjej på svenska?".

2 december. Ricardo Muñoz Martín, Dept of Interpreting and Translation, MC2 Lab, Universitetet i Bologna, Italien. "Translating is not (only) problem solving".

Det högre seminarier arrangeras av studierektorn för forskarutbildningen. Yvonne Lindqvist, som även arrangerar biblioteksseminarierna, som är en intern serie arbets- och textseminarier om översättningsvetenskaplig forskning.

6.4 Internationella utbyten

Normalt äger många internationella utbyten rum på TÖI. Dels kommer många utländska forskare hit och dels åker TÖI:s lärare och forskare ut i världen. Coronapandemin gjorde

tyvärr mycket sådant omöjligt under 2021. Vi hade dock glädjen att kunna hysa en gästforskare, Anthi Wiedenmayer från Aristotelesuniversitet i Thessaloniki i oktober (se närmare avsnitt 6.3). Cecilia Wadensjös planerade utbytetermin i Italien kunde dock dessvärre inte utföras på plats under vårterminen.

6.5 Publikationer

tolk.su.se/publikationer

- Albl Mikasa, Michaela & Tiselius, Elisabet (eds.). 2021. *Routledge Handbook of Conference Interpreting*. London: Routledge.
- Albl Mikasa, Michaela & Tiselius, Elisabet. 2021. "Introduction". In Michaela Albl-Mikasa & Elisabet Tiselius (eds). *Routledge Handbook of Conference Interpreting*. London: Routledge. 1–6.
- Alfvén, Valérie & Lindgren, Charlotte. 2021. "Traduction et réception de sujets difficiles en littérature de jeunesse de la France à la Suède: le cas de Kitty Crowther". I Abdelmajid Mekayssi & Ijjou Cheickh Moussa (eds.). *Littératures et cultures d'enfance et de jeunesse: Création, réception, critique*. Rabat: Université Mohammed V. 147–166.
- Alfvén Valérie & Lindgren, Charlotte. 2021. "Almapriset lyfter världens barnböcker". *Dagens Arena*, 15 april. <https://www.dagensarena.se/opinion/almapriset-lyfter-varldens-barnbocker/>
- Alvstad Cecilia & Borg, Claudine. 2021. "The impact of awards on the translation and circulation of children's literature into semi-peripheral and peripheral languages", *Perspectives*, DOI: [10.1080/0907676X.2020.1839521](https://doi.org/10.1080/0907676X.2020.1839521)
- Dahl, Alva och Svahn, Elin. 2021. The Consecration of Source Languages in Swedish Translation Awards 1970–2015. *Meta* 66(3), 643–665.
- Englund Dimitrova, Birgitta. 2021. *Översättningsvetenskap i Sverige – 30 års bokpublikationer. Bibliografi 1986–2015. Translation Studies in Sweden – 30 years of Publications/Books. Bibliography 1986–2015*. Stockholm: Stockholms universitet, Institutionen för svenska och flerspråkighet, Tolk- och översättarinstitutet. Elektroniskt tillgänglig: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-194761>
- Englund Dimitrova, Birgitta. 2021. "Golovinmusiken av Johan Helmich Roman: vad säger källorna?" I: *Gumanitarnyj polilog (Sbornik stat'ej k jubileju E. M. Čekalinoj)*, red. I. V. Matycina. Moskva: MAKSpres, ss. 278–287. ISBN 978-5-317-06500-3. <https://doi.org/10.29003/m2503.978-5-317-06500-3>
- Flotow, Luise von, Solberg, Ida Hove & Lessinger, Enora. 2021. "Laughing at 'normality': Gerd Brantenberg's *Egalias døtre* in translation." *Lexis* 17, 693–780. Gavioli, Laura & Cecilia Wadensjö. 2021. "Reflections on Doctor Question – Patient Answer Sequences and on Lay Perceptions of Close Translation", *Health Communication*, 36(9), 1080–1090, <https://doi.org/10.1080/10410236.2020.1735699>
- Granhagen Jungner, Johanna, Tiselius, Elisabet, & Pergert, Pernilla. 2021. "Reasons for not using interpreters to secure patient-safe communication – A national cross-sectional study in paediatric oncology". *Journal of Patient Education and Counselling*, 104(8). 1985–1992. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2021.01.017>
- Lindqvist, Yvonne. 2021. "Institutional Consecration of 15 Swedish Translators – "Star translators" or not?". *Literary Translator Studies* (eds. Klaus Kaindl, Waltraud Kolb & Daniela Schlager). Amsterdam & New York: Benjamin Publishing. 137–154.
- Lindqvist, Yvonne. 2021. Bibliomigration from Periphery to (Semi-) Periphery. Contemporary Spanish Caribbean Literature in Swedish Translation. (I) *mTm. A Translation Journal*. (In Press).
- Lindqvist, Yvonne. 2021. Det sverigesvenska översättningsfältet och det skönlitterära översättarkapitalet. 15 översättares arbete med nutida spansk-karibisk litteratur som exempel. *Finsk tidskrift. Kultur, Ekonomi, Politik*. 2/21. 7–35.
- Norberg, Ulf. 2021. "Zur Übersetzung von humoristischen Elementen in der Kinderliteratur – die Bücher über den Meisterdetektiv Blomquist von Astrid Lindgren als Fallbeispiele." i: Geyer, Klaus et al. (red.). *Tysk(a) – sakska – vācu – vokiečių – pūska 2020. Teil I: Deutsche Sprachwissenschaft und Sprachdidaktik. Ausgewählte Beiträge zum XI*.

Nordisch-Baltischen Germanistentreffen in Kopenhagen von 26.–29. Juni 2018, s. 163–175.

- Pedersen, Jan. 2021a. "Att översätta multimedialt: Tolk- och översättarinstitutets utbildningar i medieöversättning". I *Facköversättaren. Organ för Sveriges facköversättarförening*. Nr 4/2021. S. 2–28. <https://e-versattaren.sfoe.se/att-oversatta-multimedialt/>
- Pedersen, Jan. 2021b. "Subtitling visualised metaphors". I *Babel: The Language Magazine*. No 36. Sid. 20–24.
- Reifegerste, Jana, Verissimo, João, Rugg, Michael D., Pullman, Miriam Y., Babcock, Laura, Gleib, Dana A., Weinstein, Maxine, Goldman, Noreen, & Ullman, Michael T. 2021. Early-life education may help counter nonverbal memory declines in aging, especially for women. *Aging, Neuropsychology and Cognition*, 28(2), 218–252.
- Ruokonen, Minna och Svahn, Elin. 2021. Research into Comparative Translator Status: Finland and Sweden as a Case in Point. *Perspectives*, 1–17. DOI: [10.1080/0907676X.2021.1953546](https://doi.org/10.1080/0907676X.2021.1953546)
- Skaten, Ingeborg, Urdal, Gro Hege Saltnes & Tiselius, Elisabet. 2021. "Exploring deaf sign language interpreting students' experiences from joint sign language interpreting programs for deaf and hearing students in Finland". *Translation and Interpreting Studies* 16(3). 147–167. <https://doi.org/10.1075/tis.18033.ska>
- Solberg, Ida Hove. 2022. "(Self-)Censorship and Nazification: Translation in Occupied Norway (1940–1945)". *TTR (Traduction, terminologie, rédaction)*, vol. 34, nr. 2, 2a del av terminen 2021, 69–94.
- Svahn, Elin. 2021. Pengar och prestige, men inte publicitet? Översättarpriser i Sverige 1864–2019. *Sammlaren. Tidskrift om svensk och annan nordisk litteratur* 142, 240–271. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-469533>
- Svahn, Elin. 2021. Effects of Source Languages on Swedish Translation Students' Socialisation Processes. I Whyatt, Bogusława & Pavlović, Nataša *The Interpreter and Translator Trainer* 15(3), Special issue: Languages of low diffusion and low resources: translation research and training challenges, 225–242.
- Svahn, Elin. 2021. Att föra Murakami till världen. Recension av *Who we're reading when we're reading Murakami* (Soft Skull Press 2020). *Med andra ord. Tidskrift om litterär översättning* nr 108, s. 4–7.
- Tiselius, Elisabet & Birgitta Englund Dimitrova. 2021. "Turn-taking in dialogue interpreting: coping with cognitive constraints". *Cognitive Linguistic Studies* 8:2, pp. 328–355. DOI: <https://doi.org/10.1075/cogls.00081.tis> [elektroniskt tillgänglig]
- Tiselius, Elisabet. 2021. "Informed Consent – an overlooked part of ethical research in Interpreting Studies". *InContext* 1(1). 83–100, <https://doi.org/10.54754/incontext.v1i1.4>
- Tiselius, Elisabet. 2021. "Conference and Community Interpreting – Commonalities and Differences". In Michaela Albl-Mikasa & Elisabet Tiselius (eds). *Routledge Handbook of Conference Interpreting*. London: Routledge. 49–64.
- Wadensjö, Cecilia, Hanna Sofia Rehnberg & Zoe Nikolaidou. 2021. "Från tolkad interaktion till enspråkig text – om en asylberättelses framväxt", *HumaNetten*, Nr 46 (2021) *Temnummer: Språk och rätt i teori och praktik*, Ask, Sofia & Gunilla Byrman (red): 100–115. <https://doi.org/10.15626/hn.20214607>
- Wadensjö, Cecilia, Hanna Sofia Rehnberg & Zoe Nikolaidou. 2021. *Tolkfunktionen i asylprocessen: Kunskapsöversikt*. Delmi: Sveriges regeringskansli.

6.6 Presentationer på vetenskapliga konferenser, workshopp och seminarier utanför TÖI

Aleksandra Adler:

- “Disfluency markers and cognitive load in dialogue interpreting”. Posterpresentation på *ICTIC 3: 3rd International Conference on Translation, Interpreting & Cognition* (vann bästa poster)

Valérie Alfván:

- “Kitty Crowther en Suède : renforcement du rôle suédois de consécration” på en internationell workshop *Le rôle des périphéries dans le transfert des littératures francophones en traduction*, Stockholms universitet, Romanska och klassiska språk, 19 november.
- “Translated children’s literature in Sweden today with focus on French-speaking literature” på en internationell konferens IBBY (International Board on Books for Young people), Moskva, Ryssland, 10–12 september (online).
- ”Översättningen till franska av fula ord i ungdomsboken ”Här ligger jag och blöder” på ett forskningsseminarium, Högskolan Dalarna, Moderna språk, 16 mars (online).
- ”Översättningen till franska av fula ord i ungdomsboken ”Här ligger jag och blöder”. På ett forskningsseminarium, Moderna Språk, Uppsala universitet, 24 mars(online).

Helena Bani Shoraka:

- “Experiences and perspectives of the PSI-related course development at TÖI 2017–2021”. Presentation på 10:e Nordiska tolkläramötet, OsloMet (onlinet) 15 oktober.

Nereida Betancor-Sánchez

- “Video remote interpreting (VRI) and interpreters’ professional status in Sweden: a survey about interpreters’ attitudes towards VRI, perceived professional status and the impact of COVID-19” SNÖ-konferens 7–8 oktober 2021 Gula villan, Stockholms universitet.
- “Remote interpreting and interpreters’ professional status: the impact of COVID-19–First steps on the effect of professional status in VRI cognitive processes”. Posterpresentation. International Conference on Translation, Interpreting & Cognition (ICTIC3). Università di Bologna-Forlì Campus, Italien. 2–5 November.

Magnus Dahnberg:

- “Testing Non-Professional Interpreters for Working in Public Sector – Report from a Gap Bridging Workshop Series”. Presentation på 5th International Conference on Non-Professional Interpreting and Translation (NPIT5), University of Amsterdam och Utrecht University (online) 4 juni 2021.
- ”Combining Theory and Practice in Interpreter Training”. Presentation på AILA World Congress of Applied Linguistics, University of Groningen (online) 18 augusti.
- “Real-time Writing or Talking – How Further Digitalization Changed Public Service Interpreter Training: Students’ view on advantages and disadvantages of distance training seminars”. Presentation på 10:e Nordiska tolkläramötet, Oslo-Met (onlinet) 15 oktober.

Birgitta Englund Dimitrova:

- ”Inte bara kompositör och hovkapellmästare utan också översättare – Johan Helmich Roman i översättningsvetenskaplig belysning” Seminarium vid Linné-universitetet, Växjö, on-line, mars.
- ”Golovinmusiken av Johan Helmich Roman: vad säger källorna?” Föredrag vid rundabordskonferens organiserad digitalt av Moskvas statliga Lomonosovuniversitet, oktober.

- ”Working memory capacity of dialogue interpreters”. Föredrag tillsammans med Elisabet Tiselius vid 3rd International Conference on Translation, Interpreting & Cognition, Forlì, Universitetet i Bologna, november.

Yvonne Lindqvist:

- ”Three significant traits of the Swedish semi-periphery“ på *World Literature and the Minor*. Leuven universitet, Belgien (online), 6 maj.
- ”Minor Spaces in Translation”. Paneldeltagande på *World Literature and the Minor*. Leuven universitet, Belgien (online) 5–7 maj.
- ”Projektet Flerspråkighet svenska måltexter i ett maktperspektiv” på Översättning och makt. 1 oktober. Wenner-Grens center.
- ”The importance of Anglo-American Consecration for the Success of Caribbean Authors in Sweden” på *Le rôle des périphéries dans le transfert des littératures francophones en traduction*, 19 november Stockholms universitet (även medarrangör).
- ”Förlaget Nordan i Sverige” på konferensen *Cosmopolitan and Vernacular Dynamics in World Literatures*, tenth workshop 19–20 August 2021.

Ulf Norberg:

- Presentation av kommande handbok i skrivtolkning på ”Seminar om skrivtolkning”, Vuxendövas Nordiska Råd (VDNR), Köpenhamn, 24 september.

Jan Pedersen:

- ”Fansubbing in the land of subtitling”, på 5th Non-Professional Interpreting and Translation conference, 3 juni (online).
- ”Rehumanising Subtitling Why humans make better subtitles than machines” keynote på Translation, Interpreting and Culture 2: Rehumanising Translation and Interpreting Studies i Banska Bystrica, Slovakien, 22 september.
- ”Creativity in subtitling”, på Translation, Interpreting and Culture 2: Rehumanising Translation and Interpreting Studies i Banska Bystrica, Slovakien, 23 september.

Elin Svahn:

- ”Research on Comparative Translator Status. Finland and Sweden as a Case in Point.” *KäTu*, 21–22 maj (online). (Med FD Minna Ruokonen.)
- ”The Translator’s Choice? Exit or Voice?” *Canadian Association for Translation Studies*, Congress of the Humanities and Social Sciences 2021, 1–3 juni (online).
- ”Lily Vallquist and the emerging professionalization of literary translation in 1950s Sweden” *Konferens för Svenskt nätverk för översättningsvetenskap*, Stockholms universitet, 7–8 oktober (online).
- ”Språkdräkten som aldrig blir gammal? Om uteblivna nyöversättningar från 1900-talets mitt och framåt.” Svenska litteratursällskapets höstmöte, Uppsala universitet, Uppsala, 28 oktober.

Thomas Thomsen:

- ”Asymmetrical language proficiency in dialogue interpreting”. Posterpresentation. International Conference on Translation, Interpreting & Cognition (ICTIC3). Università di Bologna-Forlì Campus, Italien. 2–5 November.

Elisabet Tiselius:

- ”What’s in a name? Would that which we call an interpreter by any other name talk as sweet?” på MC2 lab, Food for thought series. 18 februari (online).
- ”Challenges in dialogue interpreting” på Queens University, Belfast, 1 mars (online).
- Föreläsningsserie om forskningsmetoder på the 1st International Summer School on Cognitive Translation Studies, MC2-Lab.
- ”Training deaf and hearing signed language interpreting students together: Exploring experiences from the interpreter trainers’ perspective” på AILA2022 Applied linguistics on the dynamics of language, communication and culture in a changing world, 15–20 augusti (online).

- “Working memory capacity of dialogue interpreters” på 3rd International Conference on Translation, Interpreting and Cognition, ICTIC 3, University of Bologna at Forli, 2–5 november.
- Föreläsningsserie om forskningsmetoder på the 1st International Summer School on Cognitive Translation Studies, MC2-Lab, 21–25 juni (online).

Cecilia Wadensjö:

- Presentatör på Webbinarium som Delegationen för migrationsforskning (Delmi), Sveriges regeringskansli i samband med publiceringen av kunskapsöversikten *Tolkfunktionen i asylprocessen*, författad inom projektet *Asylberättelser*. Stockholm, 20 maj.
- Föredrag *The co-construction of an asylum story* inom ramen för en all-italiensk forskarutbildningskurs rörande användning av autentiska diskursdata, organiserad av Dipartimento di Studi Linguistici e Culturali, Università di Modena e Reggio Emilia, Italien, 24 maj (online).
- Gästföreläsning *Exploring Interpreter-Mediated Narratives*. Università di Modena e Reggio Emilia, Italien, 11 oktober.
- Gästföreläsning *Interpreting as Interaction – theoretical and analytical implications*. Bologna University, Campus Forli, Italien, 14 oktober.

7 Samverkan

7.1 Samverkan med det omgivande samhället

TÖI samverkar med det omgivande samhället på många sätt och så även under 2021, trots att coronapandemin försvårat detta på flera områden. TÖI:s samverkan är tydlig på alla nivåer, exempelvis är TÖI:s styrelse delvis extern, och inte minst märks detta genom att flertalet lärare på både tolk- och översättersidan är aktiva tolkar och översättare. TÖI har flera adjungerade lärare, som har sin huvudsakliga verksamhet utanför universitetet och institutet anlitar aktiva tolkar och översättare som granskare och språkhandledare. Även på andra sätt samverkar TÖI med praktikutövare.

Ett klassiskt område för samverkan är informations spridning och TÖI:s medarbetare har vid flera tillfällen synts och hörts i media i detta syfte (se avsnitt 7.2). Förutom att sprida kunskap i media, har TÖI:s medarbetare varit aktiva i flera andra initiativ för att dela och sprida kunskap. Exempelvis deltog Elisabet Tiselius i ett samtal med titeln "Fika and Craic – a conversation with Jonathan Downie and Elisabet Tiselius" på Century Colleague. 22 februari.

Inte minst på tillgänglighetens område har TÖI spridit kunskap, där Jan Pedersen har hållit en workshop online om undertextning för skrivtolkar på *Skrivtolksmöte Norr och Söder* 9 september och en presentation med titeln "Inget överträffar undertexter för tillgänglighet" på *Samordnarkonferensen* 5 maj. Cecilia Wadensjö deltog i ett samverkansinitiativ organiserat av docent Jana Holsanova, filosofiska institutionen, Lunds universitet: *Syntolkning för tillgänglig kommunikation*. Samverkanspartners där är Myndigheten för tillgängliga medier, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Syntolksutbildning (Fellingsbro folkhögskola, Region Örebro län).

Som det senaste exemplet ovan visar, samverkar TÖI med flera olika bransch- och professionsorganisationer. Elin Svahn har inledningstal på Sveriges Facköversättarförenings årliga konferens 23 april med ett föredrag om "Översättare i Sverige" och även deltagit i ett panelsamtal på den konferensen. Elin modererade också ett samtal om översättning av barn- och ungdomslitteratur med förläggarna Cecilia Knutsson, Rabén & Sjögren, och Sara Ruder, Opal förlag på Översättarcentrum den 8 november. Inom skönlitterär översättning har även Yvonne Lindqvist deltagit i *Vad är världslitteratur? En samtalsserie på Tranströmerbiblioteket*. Hon adresserade där frågan "Hur sprids ett litterärt verk? Om platsens betydelse för texten". <https://www.su.se/nyheter/vad-ar-varldslitteratur-en-samtalsserie-pa-transtromerbiblioteket-1.561737>

TÖI har dessutom varit aktiv i samhällsutvecklingen bl.a. genom att agera remissinstans för flera viktiga utredningar och skrivelser. Bland annat har TÖI genom Cecilia Wadensjö svarat på en remiss om till Kammarkollegiets förslag till nya tolkföreskrifter. Vidare har flera av TÖI:s medarbetare hörts i en statlig utredning om en förstärkt tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet. Helena Bani-Shoraka ingick också i två olika referensgrupper som sakkunnig forskare inom fältet flerspråkighet och flerspråkig samhällsterminologi samt tolkning och tolkanvändning i offentlig sektor. Den första referensgruppen är kopplad till det av Språkrådet initierade pilotprojektet *Flersamterm*, som är en samverkanssatsning för att etablera myndighetssamverkan kring flerspråkig samhällsterminologi. Den andra referensgruppen hör till projektet *Kulturdialog genom tolk*, som drivs av en forskargrupp knuten till Linnéuniversitetet. <https://lnu.se/forskning/sok-forskning/forskningsprojekt/projekt-kulturdialog-genom-tolk/>

TÖI har också ett nära samarbete med andra myndigheter, som Kammarkollegiet, där Magnus Dahnberg varit aktiv som bedömare och även föreläst. Han var även diskussionsinledare vid Kammarkollegiets bedömareseminarium 24 maj på temat "Terminologi och bedömning". TÖI har även samarbetat med Språkrådet, där institutet rekommenderas som arrangör av översättarutbildningar i de nationella minoritetsspråken. När det gäller minoritetsspråken, har TÖI genom Jan Pedersen varit aktiv och rådgivande i att ta fram en översättarutbildning i meänkieli i Tornedalen.

7.1.1 Tolkseminariet och tolkarenan

Tolkseminariet är en seminarierie inom forskning och samverkan vars huvudsakliga fokus ligger på utbildning och forskning. Seminariet är öppet och besöks flitigt av yrkesverksamma tolkar och representanter från olika tolkverksamheter. Under 2021 ägde sex seminarier rum inom teman som handledarutbildning, tolkningsövningar, alumnundersökningar och examensarbeten. Förutom TÖI:s egna lärare och studenter, höll Björn Westling från Myndigheten för tillgängliga medier ett seminarium med titeln ”Kan man skriva emoji i punktskrift? Digitaliseringens krav på punktskriftens framväxt och historia”.

Under 2021 ägde tolkarenan rum för första gången, närmare bestämt i form av ett halvdagsseminarium den 18 maj. Tolkarenan är en samverkanssatsning där TÖI sprider information och kunskap om svensk, nordisk och internationell tolkforskning till det omgivande samhället. Evenemanget skedde denna gång i samarbete med yrkesföreningen Rättstolkarna och handlade om tolkning i digitaliseringens tecken och riktade sig till tolkanvändande myndigheter och organisationer. En stor mängd vetenskapliga studier inom temat presenterades av TÖI:s forskare och forskarstuderande. Hela 78 personer från såväl offentlig som privat och ideell sektor hade anmält sig och vid själva seminariet deltog representanter från så gott som alla de organisationer som visat intresse.

7.1.2 Skrivarstuga om översättningsvetenskap på Wikipedia

Även under 2021 arrangerade TÖI i samarbete med Wikimedia och European Society for Translation Studies ett s.k. editathon på internationella kvinnodagen den 8 mars. Detta är en skrivarstuga där man skapar, översätter och redigerar artiklar på Wikipedia. Eventet handlade om att utöka medvetenheten och sökbarheten om tolkning, tolkar, översättare och översättning och översättningsvetenskapen och dess forskare. Detta är var arrangemanget dessutom en del av WikiGap, som är en satsning för att öka synligheten för kvinnor på Wikipedia, som i nuläget är mycket mansdominerat. Evenemanget ägde den här gången som ett renodlat online-arrangemang och det dryga dussintalet deltagare skapade 8 nya artiklar, redigerade ytterligare 19 och utökade Wikipedias kunskapsbank med ytterligare 55 kB data. Detta kan ses som ett mycket gott och tillgängligt sätt att delge det omgivande samhället forskningsresultat och annan kunskap.

7.1.3 Bokmässan i Göteborg

TÖI var under hösten representerad på Bokmässan i Göteborg, där institutet stod som medarrangör och medfinansierare för evenemangsprojektet ”Rum för översättning”, tillsammans med Sveriges författarförbunds översättarsektion, Kulturrådet, Översättarcentrum och HDK/Valand vid Göteborgs universitet. På grund av covid-19-pandemin anordnades mässan som ett hybridevenemang, med en mindre publik på plats samtidigt som allting sändes digitalt. TÖI:s bidrag var samtalet ”Du sköna nya värld?”, med Roland Paulsen, Linus Kollberg och Elin Svahn (moderator) om ett kommande eventuellt teknikskifte inom litterär översättning och vad det skulle kunna få för konsekvenser för den enskilda litterära översättaren som översättaryrket som kollektiv.

7.1.4 SACO-mässan och Öppet hus

TÖI brukar vara väl representerade på SACO-studentmässan i Älvsjö i november, med en egen monter. Denna typen av aktiviteter kunde dock inte arrangeras på plats under 2021, varför mässan genomfördes digitalt. TÖI valde bort att ha egen monter, och deltog istället enbart i Stockholms universitets digitala dito. Tyvärr får vi konstatera att mycket få besökare kom till kanalen för språk, som TÖI var med och bemannade.

TÖI medverkade också vid Öppet hus i mars, som arrangerades digitalt av Stockholms universitet. Allmänhetens intresse för evenemanget var dock tämligen svalt.

7.1.5 Samarbete med EU-organisationer

TÖI har också ett nära samarbete med EU:s olika organisationer, inte minst med representationen i Europahuset. Inom tolkning i talade språk medfinansieras konferenstolkutbildningen av EU-parlamentet och vi medverkar även i SCIC Universities, som bidrar med censorer vid examinationstillfällen. TÖI:s konferenstolkutbildning har sedan 2019 varit medlem i nätverket EMCI (European Masters in Conference Interpreting), en sammanlutning av konferenstolkutbildningar vid 16 universitet i Europa som utvecklar gemensamma kvalitetsriktlinjer och har ett nära samarbete med EU-kommissionens och EU-parlamentets generaldirektorat för tolkning. Under 2021 gästades TÖI även av två juristlingvister från EU-domstolen i Luxemburg, som höll en öppen föreläsning för studenterna och även samverkade med TÖI:s personal. Vidare var lärare och studenter på TÖI: inbjudna att delta i en virtuell heldag med EU:s direktorat för översättning i oktober.

7.1.6 Samarbete inom CIVIS

Stockholms universitet ingår tillsammans med nio andra europeiska universitet i alliansen CIVIS. I november träffades representanter för insitutioner inom alliansen där undervisning och forskning bedrivs inom översättningsvetenskap. Syftet med online-mötet var framförallt att presentera enheterna för varandra med målsättningen att i framtiden skapa förutsättningar för samarbete inom såväl undervisning som forskning. Elisabeth Bladh deltog ifrån TÖI.

7.2 TÖI i medierna

TÖI har under året vid åtskilliga tillfällen yttrat sig och/eller omnämnts i medierna i flera olika sammanhang och Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning har ett återkommande uppslag i STTF:S medlemstidning *Tolktrycket*, där bl.a. Malin Tesfazion medverkat. Här nedan följer några exempel på hur TÖI:s medarbetare syns i tryckta media:

Ida Hove Solberg publicerade en kommentar med titeln ”Kva var omsetting for okkupanten?” i den norska tidningen *Dag og Tid* om översättning under andra världskriget 29 januari. Valérie Alfvén uttalade sig i samband med årets ALMA-pristagare Jean-Claude Mourlevat i Aftonbladet: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/we2XBd/han-aterupp-finner-folksagan>. Hon skrev även en debattartikel om detta i *Dagens Arena*: ”Almapriset lyfter världens barnböcker”, 15 april. <https://www.dagensarena.se/opinion/almapriset-lyfter-varldens-barnbocker/>. Hon intervjuades även av Språktidningen för artikeln ”Filmjölk och vabb gäcker översättare”, nr 7, s. 40–45. Cecilia Alvstad blev intervjuad om Amanda Gorman i en artikel i *Dagens nyheter* ”Därför har översättningar av Amanda Gormans dikt skapat debatt” 16 april. <https://www.dn.se/kultur/darfor-har-oversattningen-av-amanda-gormans-dikt-skapat-debatt/>. Elin Svahn skrev en debattreplik i *Dagens nyheter* 12 december: ”Översättararbete kan inte reduceras till textuell och kontextuell kunskap”. Ulf Norberg hade en intervjuartikel i tidningen *Auris*, nr 4, om sin kommande bok om skrivtolkning. Elin Svahn intervjuades i *Facköversättaren. Organ för Sveriges Facköversättarförening*. Nr 4 2021, årgång 32, sid 7–9. ”Profilen. Samtal med Elin Svahn. Utbildad översättare, universitetslektor och forskare”.

Jan Pedersen hördes i *P1 Kultur* om dubbning <https://sverigesradio.se/avsnitt/p1-kultur-minns-kompositoren-mikis-theodorakis>.

I poddmedium har TÖI:s medarbetare hörts mycket. Exempelvis har både Jan Pedersen och Helena Bani Shoraka intervjuats i *Tolkpodden*. Vidare hörs Elisabet Tiselius i ”Book Club with Elisabet Tiselius & Michaela Albl-Mikasa” *The Troublesome Terps*. <https://www.troubleterps.com/66>. Elin Svahn deltog i *Rum för översättningspodden*, tema: Översättarens värde, tillsammans med Inger Johansson och Daniel Gustafsson <https://soundcloud.com/u8mzvadioihd/oversattarens-varde>.

Stockholms universitets interna medier har uppmärksammat TÖI vid flera tillfällen. Så beskrivs Tolkarenan i nyheter för medarbetare: <https://www.su.se/nyheter/helena-bani-shoraka-samverkan-ar-att-ha-orat-mot-marken-1.579990>. Yvonne Lindqvists medverkan

på Tranströmerbiblioteket ”Vad är världslitteratur? En samtalsserie på Tranströmerbiblioteket” ligger på universitetets hemsida som filminspelning. <https://www.su.se/nyheter/vad-ar-varldslitteratur-en-samtalsserie-pa-transtromerbiblioteket-1.561737>

TÖI är även mycket aktivt på sociala medier. TÖI har en egen Facebooksida, eget Twitterkonto och en LinkedIn-profil och Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning har dessutom också en egen Facebooksida. Flera av de enskilda lärarna och forskarna är dessutom väldigt aktiva med många följare på olika social media, exempelvis Elisabet Tiselius och Jan Pedersen.

facebook.com/tolk.su.se/

facebook.com/kandidatprogramiteckensprakochtolkning/

twitter.com/toi_su

linkedin.com/company/toi

8 Förtroendeuppdrag

8.1 Uppdrag inom Stockholms universitet

Nereida Betancor Sánchez

- Ledamot i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap.
- Doktorandrepresentant i Institutionsstyrelse för svenska och flerspråkighet (hösttermin)

Magnus Dahnberg

- Stf föreståndare för TÖI.
- Ledamot av TÖI:s styrelse.

Yvonne Lindqvist:

- Ledamot i styrelsen för Institutionen för svenska och flerspråkighet.
- Ledamot av TÖI:s styrelse.

Jan Pedersen:

- Föreståndare för TÖI.
- Ordförande i TÖI:s styrelse.
- Ledamot i humanistiska fakultetsnämnden.

Raphael Sannholm:

- Studentrepresentant i TÖI:s styrelse (under vårterminen).

Thomas Thomsen:

- Vice ordförande i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap (vårterminen).
- Ordförande i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap (höstterminen).

8.2 Deltagande i internationella och nationella nätverk

Aleksandra Adler:

- EST – European Society for Translation Studies
- BTS – The Bertinoro Translation Society
- Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

Valérie Alfvén:

- GWC, Graphic World of Children. Internationell forskningsnätverk om barnlitteratur med fokus på bilder. Under ledning av Dr. Lisa Källström, Lunds universitet.
- EST – European Society for Translation Studies.
- IRCL
- Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

Cecilia Alvstad:

- Associated member of Centrum voor Literatuur in Vertaling (cliv.be/en/about/).
- Associated member of Traveling Text: Translation and Transnational Reception.

Helena Bani-Shoraka:

- Grundande medlem i International Interdisciplinary Research Network on Multilingualism in Health Care

Nereida Betancor Sánchez:

- BTS – The Bertinoro Translation Society
- EST – European Society for Translation Studies
- Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

Elisabeth Bladh:

- EST – European Society for Translation Studies

Magnus Dahnberg:

- ICCEES, International Council for Central and East European Studies: företrädare Sverige i ICCEES såsom ordförande i Sällskapet för studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien (fram till 2021-03-17).

Birgitta Englund Dimitrova:

- Medlem av nätverket TREC, Translation Research Empiricism Cognition.
- EST – European Society for Translation Studies.
- Svenska Slavistförbundet.
- Svenska samfundet för musikforskning.
- Sällskapet för 1700-talsstudier.

Yvonne Lindqvist:

- EST– European Society for Translation Studies.

Lova Meister

- Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Författarförbundet.
- Översättarcentrum.

Ulf Norberg:

- EST– European Society for Translation Studies.

Jan Pedersen:

- EST – European Society for Translation Studies.
- ESIST – European Association for Studies in Screen Translation.

Raphael Sannholm:

- EST – European Society for Translation Studies.
- Translation Research Empiricism Cognition (TREC).
- BTS – The Bertinoro Translation Society.
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

Ida Solberg:

- EST – European Society for Translation Studies.

Elin Svahn:

- Ordförande i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- EST – European Society for Translation Studies.
- Canadian Association for Translation Studies.
- Forskningsgruppen The Changing Translational Landscape, Tammerfors universitet, leds av Prof. Kaisa Koskinen.
- Författarförbundet
- Översättarcentrum

Thomas Thomsen:

- BTS – The Bertinoro Translation Society
- Medlem i Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

Elisabet Tiselius:

- EST – European Society in Translation Studies – styrelseledamot och redaktör för nyhetsbrevet.
- TREC (Translation, Research, Empiricism, Cognition) – styrelseledamot.
- AIIC – ledamot av Research Committee.
- AIIC – ledamot av Sign Language Network.
- Tegnspråk, tolking og kommunikasjon (Høgskulen på Vestlandet).
- The Laboratory for Multilingual Mediated Communication & Cognition (MC2), University of Bologna at Forlì.

Cecilia Wadensjö:

- Nätverket MESH – *Multilingual Europe's Services for Health*, koordinerat från Università di Modena e Reggio Emilia, Italien. Nätverket har medlemmar i elva länder och från lika många universitet och bedriver forskning om flerspråkighet som utmaning och möjlighet i hälso- och sjukvården i Europa.
- Nordiskt nätverk av forskare och lärare inom tolkområdet. C.W. initierade nätverket tillsammans med Hanne Skaaden, (Oslomet) år 2011.

8.3 Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag

Cecilia Alvstad:

Medlem i redaktionskommittén för:

- Benjamins Translation Library
- *Handbook of Translation Studies V*, redigerad av Y. Gambier & L. van Doorslaer. Amsterdam: John Benjamins.
- *Linguistica Antverpiensia: Themes in Translation Studies*
- *Trans: Revista de Traductología*
- Tibón. Universidad de Las Palmas de Gran Canaria
- Norsk oversetterleksikon
- Vita Traductiva.

Valérie Alfvén:

Referee-uppdrag

- *Translation and Interpreting Studies, the Journal of the American Translation and Interpreting Studies Association* (1 artikel)

Elisabeth Bladh:

Medlem i redaktionskommittén för:

- *Revue nordique des études francophones.*

Medlem i den vetenskapliga kommittén för:

- *Atelier de traduction.*

Birgitta Englund Dimitrova:

Medlem av vetenskapliga kommittén för:

- *Across Languages and Cultures. A Multidisciplinary Journal for Translation and Interpreting Studies.*
- *MTM. A Translation Journal*
- *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice*
- *Interpreting*
- *Translation, Cognition and Behaviour.*

Referee-uppdrag

- *Emerging Themes in the Psychology of Translation*, red. Sevéline Hubscher-Davidsson och Caroline Lehr, utgivn. på Routledge (1 bokkapitel).
- *Contesting epistemologies in Cognitive Translation and Interpreting Studies*, red. Sandra Halverson och Alvaro Marín García, utgivn. på Routledge (1 bokkapitel).
- *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* (1 artikel).
- Proceedings efter konferensen ICAME 41 (International Computer Archive of Modern English), planerad publicering i *Bergen Language and Linguistic Studies* (1 artikel).

Magnus Dahnberg:

Referee-uppdrag:

- *Journal of Audiovisual Translation* (1 artikel).
- *Translation and Interpreting* (1 artikel).

Yvonne Lindqvist:

Medlem i poolen för:

- *VAKKI Referee Pool.*

Referee-uppdrag:

- *Revue Méta* (1 artikel).
- *MikaEL Electronic Journal of the KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies* (1 artikel).

Jan Pedersen:

Medredaktör för

- *Journal of Audiovisual Translation*.

Medlem i redaktionskommittén för:

- *John Benjamins Translation Library*
- *Linguistics Applied*
- *Status Quaestionis*.

Referee-uppdrag:

- *Target* (1 artikel)
- *ESP Across cultures* (1 kapitel).
- *Beyond the translator's invisibility: Critical reflections and new perspectives* (1 kapitel).
- *Tradumàtica: tecnologies de la traducció* (1 artikel).
- *Skrivtolkning: Forskning och praktik* (1 kapitel).

Ida Solberg:

Redaktör för

- *Mellom – Tidsskrift for litterær oversettelse og oversatt litteratur*.

Elin Svahn

Medlem i redaktionskommittén för

- *Med andra ord. Tidsskrift för litterär översättning*.

Referee-uppdrag:

- *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice* (1 artikel).

Elisabet Tiselius:

Medlem i redaktionskommittén för

- *Translation and Interpreting Studies*
- *INContext: Studies in Translation and Interculturalism*.

Referee-uppdrag:

- *Applied Cognitive Psychology* (1 artikel).
- *Cogent Psychology* (1 artikel).
- *Routledge* (2 artiklar).
- *Palgrave* (1 kapitel).
- *Target* (1 artikel).
- *The Translator* (1 artikel).
- *Journal of Cross-Cultural Gerontology* (1 artikel).
- *Bilingualism: Language and Cognition* (1 artikel).

Cecilia Wadensjö:

Medlem i redaktionskommittén för:

- *Interpreting, Journal on Studies of interpreting*, John Benjamins
- *Translation, Interpreting and Social Justice in a Globalised World*. Bokserie, publicerad av Multilingual Matters.

Referee-uppdrag:

- *Transcultural Psychiatry* (1 artikel).
- *Journal of Speech, Language and the Law* (1 artikel).
- *Communication & Medicine* (1 artikel).
- *The Translator* (1 artikel).

8.4 Andra uppdrag

Cecilia Alvstad:

- Ledamot av Vetenskapsrådets språkvetenskapliga bedömaregrupp.
- Chair of scientific committee för EST22 *Advancing Translation Studies*.

Laura Babcock:

- Medlem i Organizing Committee för BTS-konferensen 2022.

Elisabeth Bladh:

- Expert for the Fund for Scientific Research (F.R.S.-FNRS – Belgium) (1 projektansökan).

Magnus Dahnberg:

- Sakkunniguppdrag för OsloMet gällande doktorandtjänst i tolkning i offentlig sektor, ordförande i sakkunnigkommittén.
- Sakkunniguppdrag för OsloMet gällande lektorstjänst inom tolkutbildningen, ledamot av sakkunnigkommittén.
- Ordförande i Sällskapet för studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien (fram till 2021-03-17).

Birgitta Englund Dimitrova:

- Diskutant/opponent vid slutseminarium med doktorsavhandling av Raphael Sannholm, Tolks- och översättarinstitutet.
- Medlem i jury för Young Scholar Prize, European Society for Translation Studies.

Yvonne Lindqvist:

- Ansvarig för biblioteksseminariet. 6 seminarier under 2021.
- Ordförande vid slutseminarium med doktorsavhandling av Raphael Sannholm, Tolks- och översättarinstitutet.

Jan Pedersen:

Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensserierna:

- Media for All
- Intermedia
- Languages and the Media
- IATIS Conference
- Affiliated Member i CTISS på Heriot-Watt University i Edinburgh.

Elisabet Tiselius:

- Utvärdering av OsloMet Bachelorprogram i tolkning.
- Sakkunnsing kommitté OsloMet för anställning av første amanuensis.
- Medlem i Organizing Committee för BTS-konferensen 2022.

Raphael Sannholm

- Medlem i Organizing Committee för BTS-konferensen 2022.

Cecilia Wadensjö:

- Fakultetsopponent när Jessica Pedersen Belisle Hansen försvarade sin avhandling *Video-mediated interpreting: The interactional accomplishment of interpreting in video-mediated environments*. Universitetet i Oslo, Humanistiska fakulteten, Institutionen för lingvistik och skandinavistik, 2021-04-16.
- Skrev TÖI:s remissvar till Kammarkollegiets förslag till nya tolkföreskrifter.
- Medlem i Kammarkollegiets rådgivande nämnd för tolks- och översättarfrågor.

9 Övrigt

Valérie Alfvén bidrog med en artikel betitlad "Defying norms through unprovoked violence: The translation and reception of two Swedish young adult novels in France" i boken *Children's Literature in Translation: Texts and Contexts*, redigerad av Jan Van Coillie & Jack Mac Martin. Boken tilldelades The IRSL Award for outstanding research 2020 under IRSL konferensen 2021.

Tolk- och översättarinstitutet
Institutionen för svenska och flerspråkighet

Stockholms universitet 106 91 Stockholm Tel 08-16 20 00
tolk.su.se info.svefler@su.se

Stockholms
universitet